

Jaarstukken

2023

Inhoud

1.	Aanbieding	3
2.	Jaarverslag	4
2.1.	Inleiding	4
2.2.	Ontwikkelingen 2023	4
2.2.1.	Meerjarige koers	4
2.2.2.	Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel	7
2.2.3.	Visitatie	7
2.2.4.	Personeel	8
2.2.5.	De Omgevingswet	11
2.2.6.	Wet open overheid	12
2.2.7.	Wet gemeenschappelijke regelingen	13
2.2.8.	Klachtenbehandeling	14
2.3.	Kerncijfers uitvoering VTH-taken 2023	16
2.4.	Vergunningen	16
2.5.	Toezicht en Handhaving	20
2.6.	Specialistische advies- en toezichtswerkzaamheden	28
2.7.	Paragrafen	35
2.7.1.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	35
2.7.2.	Overzicht baten en lasten per taakveld	36
2.7.3.	Financiering	36
2.7.4.	Bedrijfsvoering	37
2.7.5.	Verbonden partijen	37
2.7.6.	Overhead	37
3.	Jaarrekening	39
3.1.	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	39
3.2.	Balans per 31 december 2023	40
3.3.	Toelichting op de balans	41
3.4.	Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	42
3.5.	Overzicht Baten en Lasten 2023	43
3.6.	Toelichting op de baten en lasten 2023	44
3.7.	Gegevens 2023 in het kader van WNT	48
3.8.	Rechtmatigheidsverantwoording	51
3.9.	Voorstel tot resultaatbestemming en resultaatverdeling	52
3.10.	Geactualiseerde risico-inventarisatie	53
3.11.	SISA SPUK IBP en SPUK energie	56
3.12.	Lijst met afkortingen	57
3.13.	Controleverklaring	58

1. Aanbieding

In deze jaarstukken 2023 nemen wij u mee langs de belangrijkste trends, ontwikkelingen en resultaten. Onze jaarstukken vormen het sluitstuk van de planning- en controlcyclus en bestaan uit:

1. Het jaarverslag 2023, bestaande uit de verantwoording en de paragrafen.
2. De jaarrekening 2023, bestaande uit de balans, het overzicht van baten en lasten over het boekjaar en de toelichtingen. Dit is de financiële verantwoording opgesteld volgens het daarvoor geldende wettelijk kader.

Bij de aanbieding van deze jaarrekening vindt u ook de controleverklaring van de accountant en een rechtmatigheidsverantwoording van het Dagelijks Bestuur.

Financieel resultaat 2023

De jaarrekening laat een positief resultaat zien. Het voordelig saldo voor bestemming bedraagt € 785.606.

Toelichting op het resultaat 2023

Het jaarrekeningresultaat 2023 laat een resultaat zien van € 785.606 vóór aanwending van bestemmingsreserves. Het voorstel is om de bestemmingsreserve BOA-pilot in te zetten ter dekking van in dit kader gemaakte kosten. Het pilotproject waarvoor deze reserve is gevormd is in 2023 geëindigd.

Analyse van het resultaat laat zien dat de kosten van salarissen, inhuur en personeel derden tezamen boven begrotingsniveau liggen. Hier is sprake van een overschrijding met ca. € 60.000 (0,5%).

In totaal blijven de kosten licht onder begrotingsniveau ca. € 230.000 (1,5%).

Aan de opbrengstenkant is sprake van meer omzet zowel op het vlak van de werkprogramma's namelijk ca. € 380.000 (2,5%) als op het vlak van overige (lees incidentele/projectmatige) inkomsten. Extra inkomsten op deze post bedroegen ca. € 250.000, hierin is begrepen een post van € 89.000 aan rente-inkomsten.

Bestemming resultaat

Het resultaat zal worden bestemd conform het bepaalde in artikel 29 van onze Gemeenschappelijke Regeling. Hierbij kan het algemeen bestuur besluiten het resultaat toe te voegen aan een reserve of uit te keren.

Uit de uitgevoerde risico-inventarisatie¹ blijkt een gewenste verhoging van het weerstandsvermogen met € 355.000. Na aanwending van de bestemmingsreserves is het te verdelen resultaat € 818.106.

Het voorstel tot resultaatverdeling is opgenomen onder paragraaf 3.7 van deze jaarrekening.

Samenvattend komt het erop neer om

1. de algemene reserve aan te vullen tot het niveau dat vanuit de risico-inventarisatie noodzakelijk wordt geacht. Aangezien er € 175.000 in de begroting is opgenomen voor onvoorzien kan er volstaan worden met een aanvulling van de reserves van € 180.000. De reserves komen daarmee op een niveau van 3,9% van de begroting 2025.
2. een deel van het resultaat te bestemmen voor de financiering van de begrotingswijziging 2024 ten behoeve van de uitvoering van de nieuwe basisbodemtaken in 2024 conform ingroeimodel, waardoor de gemeenten meer tijd krijgen om de eigen begroting in te richten op de voor hen nieuwe bevoegdheid;

¹ Zie § 3.8

2. Jaarverslag

2.1. Inleiding

Het jaar 2023 heeft zich gekenmerkt door de voorbereiding op de Omgevingswet, de overgang naar onze nieuwe Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)-applicatie Rx.Mission, acties rondom de landelijk ingezette versterking van het VTH-stelsel en de bestuurlijke discussie over de koers van onze organisatie, en een zeer stevige inzet op de werving van personeel.

We kijken terug op wederom een druk jaar. De vele verschillende thema's die verbonden zijn aan een veilige, schone en duurzame leefomgeving, staan hoog op de politiek-bestuurlijke agenda, zowel landelijk als regionaal. In sommige gevallen is er een spanningsveld tussen ambities van onze deelnemers en de praktische realisering, vaker beïnvloed door de beschikbare financiële middelen. Het is onze rol om tijdig aan te geven wat wel en niet mogelijk is in de opgedragen uitvoering of bij voorgestane projecten.

Het basistakenpakket voor omgevingsdiensten is bij de totstandkoming ervan, hoog over, afgekaderd met milieutaken met in potentie de grootste gevolgen voor de leefomgeving. Het afgelopen jaar zagen we dat het basistakenpakket werd uitgebreid met het volledige toezicht op de energiebesparingsplicht bij bedrijven en instellingen. Dit, om omgevingsdiensten robuuster te kunnen laten werken, om een meer gelijk speelveld te creëren voor bedrijven en instellingen en te voorkomen dat toezicht op besparingsmaatregelen door verschillende toezichthouders wordt uitgevoerd. Het team Energie is dan ook in 2023 verder versterkt.

We hebben ons gesteund gevoeld in onze werkzaamheden door het maatschappelijke besef dat er maar één planeet aarde is en dat we hierop zuinig moeten zijn. Schoksgewijs veranderen onze waarden over het belang van de fysieke leefomgeving, waarbij ratio en emotie vaker in conflict komen. 2023 was het warmste jaar in Nederland sinds (tenminste) 1901, met voornaamste oorzaak de structurele opwarming van de aarde als gevolg van de recordhoogtes van de concentratie van de twee belangrijkste broeikasgassen CO₂ en methaan.

We zijn trots op onze medewerkers die bevlogen en betrokken zijn om in het belang van het milieu c.q. de fysieke leefomgeving er (intrinsiek) alles aan willen doen om de omgevingskwaliteit te verbeteren.

2.2. Ontwikkelingen 2023

2.2.1. Meerjarige koers

In de Toekomstagenda 2021-2025 van 9 december 2020, zijn de door ons bestuur vastgestelde strategische doelen en de weg ernaar toe gekoppeld. Centraal staat een bestuurlijk gevoerde strategische dialoog over de toekomstige dienst, die wordt gekoppeld aan leer- en ontwikkelpunten van de organisatie. Dit heeft geleid tot het benoemen van zeven thema's die onderling samenhangen. De thema's zijn:

1. Strategische discussie uitvoeringsdienst of omgevingsdienst; (eigenaarschap bestuur)
2. Verkennende pilot verdergaande samenwerking; (eigenaarschap dienst en geïnteresseerde gemeenten, goedkeuring algemeen bestuur)
3. Groeien naar partnerschap; (eigenaarschap dienst)
4. Positionering/zichtbaarheid; (eigenaarschap algemeen bestuur/dienst)
5. Interne ontschotting; (eigenaarschap dienst)

6. RUD Zuid-Limburg als aantrekkelijke werkgever; (eigenaarschap dienst)
7. RUD Zuid-Limburg als Kenniscentrum. (eigenaarschap dienst, gerelateerd aan de dialoog in het algemeen bestuur)

Het eigenaarschap van de thema's is verdeeld over het bestuur en de organisatie. Het bestuur is eigenaar van de thema's 1, 2, 4 en 7. De organisatie is eigenaar van de thema's 3, 5 en 6 en deze zijn allen geïmplementeerd. Thema 1 en 7 zijn in 2022 samengevoegd door het bestuur en voor thema 2 geldt dat uit een gehouden interessepeiling begin 2022 is gebleken dat er geen behoefte is aan het opzetten en organiseren van een pilot.

Eind 2023 is het beeld als volgt:

Eigenaarschap bij het bestuur

	2023				2024			
Thema's	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
<ul style="list-style-type: none"> • Discussie koers RUD • RUD als kenniscentrum 								

	Start
	Implementatie
	Geïmplementeerd en vraagt blijvende aandacht

Eigenaarschap bij de organisatie

	2023				2024			
Thema's	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Groeien naar partnerschap								
<ul style="list-style-type: none"> • Politieke sensitiviteit • Communicatie • Relatiemanagement 								
Aantrekkelijk werkgeverschap								

	Implementatie
	Geïmplementeerd en vraagt blijvende aandacht

Ad Thema's van het bestuur

Thema 1+7 Strategische discussie en RUD Zuid-Limburg als kenniscentrum.

De uitwerking van het thema "RUD Zuid-Limburg als kenniscentrum" heeft in de algemeen bestuursvergadering van 14 juli 2022 ter kennisname voorgelegd.

De bestuurlijke discussie is gegaan over toekomstige ontwikkelmogelijkheden van onze dienst en deze dialoog is gevoerd tegen de achtergrond van de ambities om zich tot een omgevingsdienst te ontwikkelen, landelijke tendensen, onderzoeksrapporten en nieuwe wetgeving.

Eind 2022 is met de discussie gestart en het traject van de toekomstdiscussie in deze vorm is met de bestuurlijke conferentie in oktober 2023 tot een afronding gekomen.

Het traject is in 2023 onder andere begeleid door bureau Lysias. Gedurende de zomermaanden heeft dit bureau input verzameld van alle leden van het algemeen bestuur en enkele partners, waaronder de Veiligheidsregio, de GGD en het OM, met betrekking tot de onderwerpen die voor de toekomst van onze dienst van belang zijn.

Drie kernonderwerpen die naar voren zijn gekomen zijn:

- Gezamenlijke regionale verantwoordelijkheid;
- Toekomstbestendig organiseren;
- Samenwerking tussen deelnemers, partners en organisatie.

Besloten is dat de organisatie deze onderwerpen, aan de hand van richtinggevende uitspraken in deze conferentie, verder gaat concretiseren en, indien noodzakelijk gefaseerd, als pakket met (concept-)begroting voorbereid voor besluitvorming door het bestuur.

Ad Thema's van de organisatie

Thema 3 Groeien naar partnerschap

Onder communicatie in de Toekomstagenda wordt verstaan het hebben van een communicatiefunctie om strategisch en tactisch-uitvoerend het belang van de RUD-doelen en prestaties van de organisatie te laten zien alsmede de interne verbinding te versterken. De communicatiefunctie huren wij deels gezamenlijk met onze collega-dienst de RUD Limburg Noord in, en verder geven diverse (staf)functionarissen in onze organisatie mede invulling aan de communicatiefunctie. Dit geeft echter wel veel (tijds)druk op de betreffende medewerkers die deze werkzaamheden er feitelijk 'naast doen'. In 2023 zijn hebben wij weer nieuwsbrieven verstuurd aan raadsleden, statenleden, onze bestuurders, onze partners en overige geïnteresseerden. Deze doelgroepen zijn ook uitgenodigd voor de viering van het 10-jarig jubileum op 1 juni, net zoals voor de RUD on Tour op 9, 10 en 11 oktober 2023. Over onze prestaties rapporteren wij tweemaal door het jaar heen aan onze deelnemers, en sluiten af met een jaarrapportage. Tussentijds zijn er de accountoverleggen waarin men mondeling wordt bijgesproken, en waar het gesprek over onze samenwerking centraal staat.

Thema 6 Aantrekkelijk werkgeverschap

In het eerste kwartaal van 2023 hebben wij deelgenomen aan de verkiezing van de "aantrekkelijkste werkgever van Limburg". Dit is een jaarlijkse verkiezing georganiseerd door Meet the Youngsters (MTY), een online carrière platform voor young professionals, studenten en alumni in Zuidoost Nederland. 180 Bedrijven hebben campagne gevoerd om deze titel te bemachtigen. Ondanks dat wij niet de winnaar zijn geworden, zijn wij wel geëindigd bij de negen meest aantrekkelijke grote werkgevers van Limburg. En hebben wij onze naamsbekendheid (zie ook hieronder) en zichtbaarheid kunnen vergroten via onder meer een promotiefilm, Qmusic Limburg en ons bedrijfsprofiel op MTY (bereik ca. 16.000 studenten en jong-werkzoekenden).

Op 1 juni hebben we voor potentiële werkzoekenden een Meet & Greet georganiseerd en hebben wij naar aanleiding hiervan ook nieuwe collega's in dienst kunnen nemen en twee stagiairs verwelkomt. Over de naam van onze dienst hebben wij al eerder aangegeven dat we de werknaam "Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg" meer en meer gaan hanteren. De naam RUD Zuid-Limburg zegt als zodanig de buitenwacht weinig tot niets, zo is ook al in de Toekomstagenda aangegeven. Onze naam vindt zijn juridische basis in de Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid-Limburg. Het traject om de tekst van de Gemeenschappelijke Regeling te wijzigen is in 2023 in gang gezet (zie ook § 2.2.7). In 2024 zal de naamwijziging zijn doorgevoerd en gaan wij verder als Omgevingsdienst Zuid-Limburg.

Op 4 maart 2024 is de landelijke naamsbekendheidcampagne t.b.v. arbeidsmarktcommunicatie voor de omgevingsdiensten gestart. Onze vereniging Omgevingsdienst NL heeft begin 2024 al een nieuwe

6

huisstijl, website en logo gelanceerd. Richting toekomst is een gezamenlijk beeldmerk voor alle omgevingsdiensten de stip op de horizon, zoals dat ook voor het beeldmerk van de brandweer het geval is.

2.2.2. Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel

Het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel ([IBP VTH](#)) geeft uitvoering aan de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen voor een sterker en onafhankelijker VTH-stelsel voor milieu, teneinde de leefomgeving schoner, veiliger en gezonder te maken. In dit programma werken het Rijk (de Ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Justitie en Veiligheid (JenV)), provincies, gemeenten, omgevingsdiensten en waterschappen samen aan de versterking van het VTH-stelsel.

Het programma is in de zomer van 2022 gestart en loopt tot eind september 2024.

De opvolging van de aanbevelingen zijn in het IBP VTH gerubriceerd in zes pijlers. Deze zijn:

1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering;
2. Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging;
3. Informatievoorziening VTH;
4. Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt;
5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving;
6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht.

Voor elke pijler is een pijlerplan vastgesteld, waarin de te behalen doelen zijn opgenomen.

In de zomer van 2023 zijn door het Bestuurlijk Overleg IBP VTH robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten vastgesteld. Elke omgevingsdienst heeft zijn robuustheid getoetst aan het zestal kritische prestatie indicatoren (kpi's). Twee omgevingsdiensten voldoen aan de kpi's, aldus de eigen beoordeling. De overige omgevingsdiensten dienen voor 1 april 2024 een plan van aanpak op te stellen om hier uiterlijk op 1 april 2026 aan te voldoen.

In december 2022 hebben wij, net zoals alle andere omgevingsdiensten, op aanvraag een specifieke uitkering gekregen van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voor de financiering van additionele capaciteit voor de activiteiten die in de Regeling specifieke uitkering interbestuurlijk programma VTH zijn omschreven. De regeling zou eerst vervallen per 31 december 2023, maar deze is met een jaar verlengd tot en met 31 december 2024. Een 100%-bevoorschotting heeft in 2023 plaatsgevonden. In november 2023 hebben wij een wijziging van de aanvraag kunnen indienen, inhoudende het verschuiven van uren tussen activiteiten. Dit was nodig, omdat niet op alle uren die waren geraamd een beroep werd gedaan door de landelijke pijlertrekkers. Deze wijziging is akkoord bevonden door het ministerie.

2.2.3. Visitatie

Op 15 juni 2023 hebben wij dit visitatierapport ontvangen van de gehouden visitatie begin april 2023.

De rapportage is voor de algemeen bestuursvergadering 10 juli 2023 geagendeerd geweest.

De commissie heeft 5 aanbevelingen voor onze organisatie gedaan, om te gaan uitwerken in een verbeterplan. Deze aanbevelingen zijn:

1. Voer op korte termijn een regionale risicoanalyse uit en kom tot een uniform VTH-beleid;
2. Breng qua takenpakket de basis op orde;
3. Breng de data-kwaliteit op peil;
4. Zorg voor financiële ruimte, massa en ontwikkelkracht die past bij een Brzo-dienst;
5. Doorbreek op korte termijn de impasse in de discussie over de gewenste koers.

Dit op te stellen verbeterplan is nauw verweven met de komende uitwerking van de bestuurlijke discussie en het vast te stellen plan van aanpak voor robuustheid van onze dienst.

2.2.4. Personeel

Formatie

In het kalenderjaar 2023 is het aantal medewerkers in dienst van de organisatie gegroeid naar 133, hetgeen neerkomt op 124,27 FTE. Opvallend hierbij is dat het aantal medewerkers t/m 30 jaar 10,5% van het totale personeelsbestand omvat t.o.v. 0,92% in 2022.

Het aantrekken van jonge nieuwe medewerkers is mede een gevolg van de gedane investering in traineeships in VTH-functies. Deze hebben geleid tot het kunnen plaatsen van deze trainees in vrijgekomen functies. In 2023 zijn 22 nieuwe medewerkers in dienst getreden bij de organisatie.

Inhuur

Op 31 december 2023 waren 21 inhuurkrachten werkzaam binnen de organisatie met een omvang van 13,9 FTE. Bij de bestaande inhuur zijn relatief veel mensen die maar een zeer beperkt aantal uren voor de RUD Zuid-Limburg werken ten opzichte van de mensen die in dienst zijn.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage over 2023 bedroeg 3,29%. Dit percentage afgezet tegen het percentage ziekteverzuim bij gemeenten over het kalenderjaar 2022 van 6,7%, is laag te noemen.²

Arbeidsmarktcommunicatie en aantrekkelijk werkgeverschap

Het thema 'RUD Zuid-Limburg als aantrekkelijke werkgever' is één van de thema's die benoemd is in de Toekomstagenda 2021 – 2025. Dit thema is van groot belang vanwege het feit dat de arbeidsmarkt in het algemeen krap te noemen is maar zeker ook in de branche van onze organisatie. Desondanks hebben we, zoals eerder aangegeven, de openstaande vacatures kunnen vervullen.

Voor 2023 stonden acties gepland naar aanleiding van het in 2022 vastgestelde plan 'Aantrekkelijk werkgeverschap'. Dit plan heeft betrekking op de identiteit, het behouden en aantrekken van medewerkers voor de dienst. Een aantal aansprekende voorbeelden van acties uit dit plan zijn reeds vermeld op blz. 6 onder 'Thema 6 Aantrekkelijk werkgeverschap'.

Uitbreiding functies in het functieboek

Om van data naar waardevolle informatie te komen is het nodig data te structureren en in context, betekenis en samenhang te plaatsen. Pas dan is data te interpreteren en inzetbaar als informatie voor bijvoorbeeld het inrichten en afstemmen van bedrijfsprocessen. Voor het genereren en structureren van data zijn een 2-tal functies in het functieboek van de organisatie opgenomen.

Het betreft de functie van data-analist met als taak de omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg te ondersteunen in het gebruik van data als informatiebron en als element van sturing en duiding van informatie voor kwalitatief en kwantitatief onderzoek. Daarnaast is de functie van medewerker informatievoorziening en kwaliteit toegevoegd.

In aanloop naar het begrotingsjaar 2024 waarin 2 FTE BOA-capaciteit is opgenomen, zijn 3 BOA-functies beschreven, gewaardeerd en aan het functieboek toegevoegd. Aanleiding hiervoor was de beslissing van Provinciale Staten van Limburg op 10 februari 2023 om Gedeputeerde Staten meer prioriteit te laten geven aan de inzet van BOA's bij de omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg. In het kader van het voorkomen van milieuschade en het aanpakken van milieucriminaliteit is handhaving,

² Bron: Personeelsmonitor Gemeenten 2022 van het A&O fonds, gegevens 2023 nog niet bekend.

waarvan strafrechtelijke handhaving onderdeel uit maakt, een belangrijk instrument. De commissie Van Aartsen wees al eerder op deze punten en de noodzakelijke afstemming tussen bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving om dit maatschappelijk doel te bereiken.

In de afgelopen jaren is gebleken dat, gelet op de situatie en krapte op de arbeidsmarkt, het steeds moeilijker is om ervaren medewerkers aan te trekken als het gaat om het vervullen van VTH-functies. In het Strategisch personeelsplan 2021 – 2025 is daarom als oplossingsrichting opgenomen dat wij meer dienen te investeren in het zelf opleiden van trainees. Het gaat dan om afgestudeerden in een bij voorkeur voor de organisatie relevante opleiding, die aan het begin van hun loopbaan staan en zich oriënteren op de start van hun carrière op de arbeidsmarkt. Uitgangspunt voor het plaatsen van dergelijke trainees is dat deze na afloop van de tijdelijke periode van twee jaar behouden kunnen worden voor de organisatie.

De situatie rondom formatie bij een bepaalde afdeling c.q. in een bepaalde functie over twee jaar na de start wordt hier dan ook bij betrokken (gaat bijvoorbeeld een medewerker met pensioen). In deze vorm van traineeship komt een afgestudeerde tijdelijk voor de duur van 2 jaar in dienst van de RUD Zuid-Limburg en start in principe in een bepaalde functie. In het programma van twee jaar wordt echter ook de mogelijkheid geboden kennis te maken met andere functies binnen de organisatie. Er is uitgekomen op een 5-tal verschillende traineeships en wel de volgende: vergunningverlener milieu, vergunningverlener bouwen en ruimtelijke ordening, technisch adviseur (op verschillende taakvelden), toezichthouder milieu en jurist.

Arbeidsvoorwaarden

Harmonisatie van verlof

Op basis van de Cao SGO is in 2023 sprake geweest van de harmonisatie van verlof. Dit heeft geresulteerd in het vervallen van de 'lokale' feestdagen die bij de organisatie van toepassing waren zoals o.a. de twee carnavalsdagen en Goede Vrijdag. Hiervoor in de plaats is voor elke werknemer nu in totaal 50,4 uren bovenwettelijk verlof van toepassing.

Regeling leasefietsen

De Regeling leasefietsen is in 2023 geïmplementeerd en is bij de in dienst zijnde medewerkers positief ontvangen. Doel van de regeling is om het woon-werkverkeer per fiets te stimuleren hetgeen ook past bij de wens van de omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg om een bijdrage te leveren aan het behalen van de klimaatdoelstellingen. De Regeling leasefietsen is een budgettair neutrale regeling waarbij medewerkers een korting krijgen op het leasebedrag, afhankelijk van de afstand woon-werk en het aantal dagen per week dat de werknemer de fiets gemiddeld gebruikt voor woon-werkverkeer. In 2023 zijn 23 medewerkers gebruik gaan maken van deze regeling.

Personeelshandboek

Verschillende regelingen in het Personeelshandboek van de organisatie zijn geüpdatet. De achtergronden om te komen tot wijzigingen in verschillende regelingen waren verschillend van aard, zoals de Wet transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden die o.a. gevolgen heeft voor de kosteloze scholing voor opleidingen die verplicht worden gesteld door de werkgever. Daarnaast het (deels) in werking treden van de Wet bescherming klokkenluiders waardoor de modelregeling van de VNG aangepast werd in de Regeling melden vermoeden misstand en inbreuk op Unierecht. In enkele regelingen werden bedragen van vergoedingen zoals o.a. de vergoeding van de kosten van een beeldschermbril verhoogd.

Duurzame inzetbaarheid

In 2023 is een aanvang gemaakt met het thema 'duurzame inzetbaarheid' in de vorm van het opstellen van een notitie waarvan implementatie in 2024 is voorzien. De notitie is een uitwerking van

de gegeven oplossingsrichtingen in het opgestelde Strategisch Personeelsplan 2021 – 2025, die beschreven zijn aan de hand van de stromingen in-, door- en uitstroom.

Het betreft in dezen de gegeven oplossingsrichtingen in het onderdeel 'doorstroom' waarbij meer aandacht dient uit te gaan naar de loopbaanontwikkeling van de medewerkers. Dit ondanks het feit dat er binnen de organisatie beperkt doorstroommogelijkheden aanwezig zijn. Hierbij wordt ook een link gelegd naar de vitaliteit van medewerkers, het kunnen blijven binden en boeien van 'zittende' medewerkers, de duurzame inzetbaarheid van medewerkers maar ook het kunnen aanbieden van interessant werk dat is afgestemd op de capaciteiten en ambities van de medewerkers.

Met het opstellen van de notitie 'duurzame inzetbaarheid bij de RUD Zuid-Limburg' in de tweede helft van 2023 is ook al een aanvang gemaakt met de uitwerking van het thema vitaliteit. Deze notitie heeft de instemming van de Ondernemingsraad gekregen. In de Cao SGO 2024 – maart 2025 is, voor het eerst, opgenomen dat gemeentelijke organisaties een beleidsplan vitaliteit moeten opstellen. Samengevat gaat het bij het thema duurzame inzetbaarheid om het stimuleren van medewerkers die leren en ontwikkelen (vakmanschap), loopbaanstappen zetten (verandervermogen) en een gezonde leefstijl hebben (vitaliteit).

Het implementeren van het thema duurzame inzetbaarheid in de organisatie met de mogelijkheid om daarbij passende instrumenten in te zetten is tweeledig:

Eenzijds versterkt het de vitaliteit van medewerkers zodat zij gedurende hun loopbaan energie hebben om hun werk goed uit te voeren, op verschillende plekken en in verschillende omstandigheden inzetbaar zijn, zowel fysiek, mentaal als sociaal gezien. Anderzijds heeft de organisatie er baat bij als medewerkers productief zijn en plezier hebben en houden in hun werk. Dit kan een positief effect hebben op ziekteverzuim.

Opleiden

Naast het investeren in opleiden voor de medewerkers die in dienst zijn van de omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg om aan de Kwaliteitscriteria te kunnen blijven voldoen is duurzame ontwikkeling nodig om gekwalificeerd personeel te kunnen behouden. De eerder gestarte Pilot studiefaciliteiten VTH die als doel heeft om financiële drempels voor het huidige personeel weg te nemen indien zij zich willen ontwikkelen in een andere VTH-functie in onze organisatie, is verlengd tot 1 januari 2025. Dit betekent dat de gedeeltelijke eigen bijdrage op basis van de Regeling opleiding en ontwikkeling voor opleiden gericht op een toekomstige functie tijdelijk is komen te vervallen.

Dit past ook binnen één van de drie clusters 'verandervermogen van de medewerker' waarbij het gaat om het zetten van loopbaanstappen waarbij gedacht moet worden aan het opstellen van een persoonlijk ontwikkelingsplan, loopbaanadvies of het maken van arbeidsmarktscans.

Werkdrukonderzoek

Einde 2023 is een werkdrukonderzoek uitgevoerd onder leiding van onze bedrijfsarts van WVM Bedrijfsartsen. Door het uitvoeren van dit onderzoek is een beeld van de werkdruk en intern ongewenst gedrag en de gevolgen daarvan (bijvoorbeeld stress, uitval) door medewerkers verkregen. Daarnaast is de wijze van werkbeleving in beeld gebracht omvattend de medewerkerstevredenheid, betrokkenheid, motivatie, organisatieklimaat, werkorganisatie, psychosociale arbeidsbelasting en (mentale) gezondheid.

De uitkomsten van het onderzoek zijn vergeleken met een benchmark en aangegeven is of deze beneden gemiddeld, gemiddeld of boven gemiddeld ten opzichte van de benchmark uitkomen. Uit de algemene beschouwing van de bedrijfsarts blijkt dat het met de psychosociale arbeidsbelasting binnen de organisatie gunstig gesteld is, dit in vergelijking met de benchmark.

Over het algemeen vinden mensen hun werk interessant, ervaart ca. 70% van de medewerkers geen substantieel hoge werkdruk of werkstress noch beperkingen ten gevolge daarvan. Daarnaast wordt een hoge mate van autonomie ervaren en is de relatie met leidinggevenden over het algemeen positief.

2.2.5. De Omgevingswet

Na een aantal jaren van voorbereiding op de Omgevingswet en meerdere keren uitstel van de inwerkingtreding, stond 2023 in het teken van het laatste jaar voorbereiding voordat de Omgevingswet per 1 januari 2024 daadwerkelijk in werking trad.

In het eerste kwartaal van 2023 is de fulltime projectmatige aanpak van de implementatie binnen onze organisatie losgelaten en zijn de resterende implementatiewerkzaamheden intern overgedragen aan een nieuwe parttime projectleider.

Omzetting inrichtingen naar mba's

Voor de omzetting van ons inrichtingenbestand naar milieubelastende activiteiten (mba's) is via de begroting vanaf 2023 budget gereserveerd en de omzetting heeft een verwachte doorlooptijd van drie jaar. Deze omzetting is in 2023 gestart en ligt op schema. Inmiddels heeft via de zogeheten VIA-tool een automatische omzetting plaatsgevonden van inrichtingen naar mba's op basis van de SBI-code uit de KvK, maar daarmee zijn nog lang niet alle mba's 100% correct overgezet. De duizenden inrichtingen worden handmatig bekeken, aangepast en aangevuld aan de hand van het dossier van de betreffende inrichting. De complexe, provinciale inrichtingen worden overigens geheel handmatig overgezet, zonder hulp van de VIA-tool. Het is onze wens het inrichtingenbestand zo snel als mogelijk in zijn volledigheid te hebben omgezet. Dit met het oog op efficiëntie, de juiste doorberekening van kosten in de werkprogramma's en het in het vizier hebben van de juiste bevoegd gezagen.

Omzetting productcatalogus

De productcatalogus 2023 is het afgelopen jaar geactualiseerd en qua terminologie aangepast aan de Omgevingswet. Toepasselijke termen en wetgeving zijn gewijzigd, en verschillende producten zijn aangepast, toegevoegd of verwijderd als gevolg van de komst van de Omgevingswet. De opdrachtgevers zijn in dit proces meegenomen.

Milieuleges

Voor het eerste jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn kant-en-klare kostprijzen berekend, die door de deelnemers direct opgenomen kunnen worden in hun legesverordeningen. Als uitvoeringsdienst kunnen wij de vooraankondiging leges voor onze opdrachtgevers versturen, waarna de initiatiefnemer het verschuldigde bedrag rechtstreeks aan hen voldoet. Wij verrichtten deze handeling al voor de Provincie in het kader van de bouwleges. In 2023 hebben vrijwel alle deelnemers aangegeven hiervan gebruik te willen maken en is gestart met het inregelen van systemen en processen om dit mogelijk te maken.

Bodemtaken

Het basistakenpakket onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is door de wetgever zoveel mogelijk beleidsneutraal omgezet naar de Omgevingswet. De VTH-taken van gemeenten voor bodem blijven ook onder de Omgevingswet bij de omgevingsdiensten. Als gevolg van de Aanvullingswet bodem is het basistakenpakket voor 'bodem' wel veranderd. Net als voor de andere milieubelastende activiteiten wordt de taak vergunningverlening ten aanzien van bodem-gerelateerde activiteiten ook onderdeel van het basistakenpakket. De uitbreiding geldt eveneens bij de taak meldingen,

maatwerkvoorschriften en gelijkwaardige maatregelen met betrekking tot bodemsaneringen. Alle gemeenten dienen deze taken als basistaken in te brengen bij de omgevingsdiensten en door hen te laten uitvoeren. Dit onderwerp is in 2023 uitvoerig onderwerp van overleg geweest met onze deelnemers.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en instellen behandeldienst

Met het instellen van een behandeldienst wordt ervoor gezorgd dat meldingen en aanvragen rechtstreeks bij onze organisatie binnenkomen. Hiermee wordt administratieve vertraging in de afhandeling voorkomen. In aanloop naar de inwerkingtreding zijn inmiddels met bijna alle opdrachtgevers afspraken gemaakt over deze instelling. Een aantal gemeenten heeft aangegeven ons (vooralsnog) niet in te stellen als behandeldienst. Hiervoor hebben zij verschillende argumenten. Dit leidt er wel toe dat onze organisatie pas op de hoogte raakt van een aanvraag of melding als de beslistermijn al deels is verstreken. De termijn tussen de ontvangst van de aanvraag of melding door het bevoegd gezag en het doorzetten naar ons dient uiteraard zo kort mogelijk te zijn en bevoegde gezagen die ons niet hebben ingesteld als behandeldienst moeten daar alert op zijn.

Het testen van de digitale DSO-omgeving is in 2023 regionaal gecoördineerd. Door de overgang van ons VTH-systeem Squit 20/20 naar Rx.Mission in juni 2023 hebben wij niet inhoudelijk kunnen deelnemen aan twee regionale fysieke ketentesten die tot dan toe hadden plaatsgehad. Bij de tweede test zijn wij wel aanwezig geweest maar hebben we niet mee getest. Bij de derde ketentest die plaatsvond na de overgang naar Rx.Mission hebben wij wel meegetest en in de laatste maanden van 2023 is uitvoeriger technisch maar ook inhoudelijk getest in regionaal verband.

Regionale processen en werkafspraken

In regionaal verband zijn de nieuwe processen onder de Omgevingswet in beeld gebracht. Op hoofdlijnen zijn ook afspraken gemaakt tussen bevoegde gezagen en ketenpartners. Bijvoorbeeld over het conceptverzoek (voorheen intake- /omgevingstafel) en de behandeltermijn van formele aanvragen. In de zomer van 2023 zijn die afspraken geconcretiseerd. In de resterende maanden naar inwerkingtreding zijn de interne processen en systemen daarop aangepast. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet zal worden gemonitord of de regionale afspraken goed werkbaar zijn voor onze organisatie. Indien aanpassing op onderdelen wenselijk is dan zal dit worden afgestemd met de partners in de regio.

2.2.6. Wet open overheid

Op 1 mei 2022 trad de Wet open overheid (Woo) in werking. De Woo maakt onderscheid in twee soorten van openbaarmaking van overheidsinformatie, namelijk de passieve openbaarmaking (op verzoek) en de actieve openbaarmaking (op eigen initiatief). De Woo is van toepassing op de bestuursorganen van het openbaar lichaam te weten het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Artikel 3.5 van de Woo verplicht bestuursorganen om bij de jaarlijkse verantwoording verslag van de uitvoering van de wet te doen, mede in relatie tot de beleidsvoornemens in de begroting. Daarbij is het belangrijk dat in ieder geval ingegaan wordt op de drie hoofdonderdelen uit de Woo:

- Actieve openbaarmaking
- Passieve openbaarmaking
- Verbetering van de informatiehuishouding.

Passieve openbaarmaking

De passieve openbaarmaking behelst de behandeling van verzoeken van burgers of organisaties om openbaarmaking van overheidsinformatie.

Woo-verzoeken kunnen aan de bestuursorganen van het openbaar lichaam worden gericht voor zover het informatie betreft die onder hen aanwezig is (ten behoeve van hen opgesteld). Voor het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter gaat het dan met name om documenten in het kader van de eigen bedrijfsvoering van de organisatie. Woo-verzoeken die zien op informatie die is opgesteld in mandaat voor de deelnemers, vallen hier niet onder.

In 2023 hebben de bestuursorganen van onze organisatie geen Woo-verzoeken ontvangen.

Actieve openbaarmaking

De actieve openbaarmaking heeft betrekking op de openbaarmaking van overheidsinformatie uit eigen beweging. Deze nieuwe manier van verplichte openbaarmaking zal gefaseerd in werking treden voor verschillende categorieën van overheidsinformatie, bijvoorbeeld organisatieinformatie (organigram) en agenda's en besluiten van algemeen en dagelijks bestuur. Bij inwerkingtreding van de Woo werd ervan uitgegaan dat de eerste categorieën van informatie die verplicht actief door overheden openbaargemaakt moesten worden in 2023 zouden worden aangewezen door de rijksoverheid. Dat is echter niet gebeurd en de verwachting is nu dat in 2024 verder invulling wordt gegeven aan de gefaseerde uitrol van de actieve openbaarmaking. Wel geldt er sinds de inwerkingtreding voor alle bestuursorganen een zorgplicht om zoveel mogelijk informatie al actief openbaar te maken. In 2023 is hieraan invulling gegeven door de actieve openbaarmaking van besluiten(lijsten) van het algemeen en dagelijks bestuur via de website.

Verbetering informatiehuishouding

Een goede informatiehuishouding is een randvoorwaarde om informatie te kunnen vinden en ontsluiten. Eind 2022 is de organisatie voor bedrijfsvoeringstukken overgestapt op een nieuw systeem voor informatie-uitwisseling en samenwerking. In 2023 is gewerkt aan de verdere implementatie van dit systeem en de opleiding van medewerkers in het gebruik.

In 2023 is verder in het kader van horizontaal toezicht het archief- en informatiebeheer van de organisatie getoetst aan de Kritische Prestatie Indicatoren (archief KPI's) van de Vereniging Nederlandse Gemeenten. Het resultaat van deze toetsing is in het verslag van de archiefinspectie gerapporteerd dat in november 2023 is opgeleverd. Het is de eerste keer dat er een dergelijke inspectie heeft plaatsgevonden bij onze organisatie. Met de aanbevelingen die in de rapportage zijn gedaan wordt de informatiehuishouding van de organisatie verder verbeterd.

Daarnaast zet onze organisatie blijvend in op bewustwording zodat medewerkers zorgvuldig met informatie omgaan en zorgen voor juiste dossiervorming.

2.2.7. Wet gemeenschappelijke regelingen

In 2023 is de formele procedure gestart om onze gemeenschappelijke regeling aan te passen aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De Wgr is in 2022 aangepast om de politieke verantwoording over samenwerkingsverbanden te verbeteren. Er zijn met de wetwijziging een aantal aanpassingen van c.q. aanvullingen op bestaande instrumenten geïntroduceerd die de volksvertegenwoordiging kan gebruiken om de eigen controlerende en kaderstellende rol bij gemeenschappelijke regelingen beter in te vullen. Hiermee moet de democratische legitimatie van de

besluitvorming binnen een gemeenschappelijke regeling worden vergroot. Daarbij gaat het om diverse maatregelen ter versterking van de toerusting en ondersteuning van raads-/statenleden op het gebied van regionale samenwerking. En door meer ruimte te geven voor keuzes over de werking van een gemeenschappelijke regeling, bijvoorbeeld het gebruik van zienswijzen door gemeenteraden en provinciale staten.

Een aantal wijzigingen is per 1 juli 2022 direct in werking getreden. Voor andere geldt een overgangstermijn tot 1 juli 2024 om de wijzigingen in de eigen gemeenschappelijke regeling te implementeren.

Omdat alle gemeenschappelijke regelingen hun teksten aan de gewijzigde Wgr moeten aanpassen, is door bijna 20 regelingen in Limburg het initiatief genomen, om het wijzigingstraject richting gemeenteraden (en provinciale staten in het geval van onze organisatie) samen procedureel en waar mogelijk c.q. nodig ook inhoudelijk uniform vorm te geven. In dit wijzigingstraject onder externe begeleiding zijn volksvertegenwoordigers, colleges, griffiers en juristen van alle deelnemers intensief betrokken.

Nu de tekst van de gemeenschappelijke regeling moest worden gewijzigd om blijvend te voldoen aan de Wgr, was het een natuurlijk moment om ook te bezien welke andere wijzigingen in onze gemeenschappelijke regeling doorgevoerd moesten of konden worden. Deels zijn dit wijzigingen als gevolg van andere wetgeving die sinds de laatste wijziging van de regeling in 2017 in werking is getreden, zoals de Wet open overheid, de Wet Elektronische Publicaties, en de Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur. Ook de komst van de Omgevingswet brengt een aantal wijzigingen in de tekst van de gemeenschappelijke regeling met zich mee. Met deze wijziging van de wordt ook een naamswijziging van de RUD Zuid-Limburg naar Omgevingsdienst Zuid-Limburg doorgevoerd waardoor de naamgeving van de organisatie beter aansluit bij de tekst en gedachte van de Omgevingswet én een herkenbaar beeld oproept van waar wij van zijn en voor staan. Voor de organisatie-specifieke wijzigingen is een werkgroep ingesteld met een afvaardiging van onze accounthouders en juristen van onze deelnemers. Tevens is de concept regeling ambtelijk aan alle accounthouders voorgelegd voor commentaar. In twee sessies met de werkgroep zijn de wijzigingen en de ambtelijke reacties van de deelnemers besproken.

In juni 2023 is het formele proces tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling gestart met besluitvorming in het algemeen bestuur over de concepttekst. In de tweede helft van 2023 is de zienswijzeprocedure doorlopen waarbij de vertegenwoordigende organen van alle deelnemers in de gelegenheid zijn gesteld om een zienswijze in te brengen. Van deze mogelijkheid is door een aantal gemeenteraden gebruik gemaakt. De ingekomen zienswijzen zijn samengevat en beoordeeld door de externe begeleiders en voorzien van een concept reactie. Het proces tot aanpassing van de gemeenschappelijke regeling zal in de eerste helft van 2024 worden afgerond zodat per 1 juli 2024 wordt voldaan aan de gewijzigde wetgeving.

2.2.8. Klachtenbehandeling

De organisatie behandelt klachten volgens het interne klachtrecht van titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Voor een zorgvuldige uitvoering van de procedure is een Verordening klachtenbehandeling vastgesteld en gepubliceerd. Op grond van artikel 6 van deze Verordening is er een klachtbehandelaar, die het klaagschrift behandelt en hierover adviseert aan het bestuursorgaan. De klachtbehandelaar en de plaatsvervanger(s) worden door het dagelijks bestuur aangewezen. Het bestuursorgaan stelt een klager schriftelijk en gemotiveerd in kennis van de bevindingen van het

onderzoek naar de klacht, zijn oordeel daarover en van eventuele conclusies die daaraan worden verbonden. Deze bevoegdheid is gemandateerd aan de directeur (tenzij de klacht betrekking heeft op een gedraging van de directeur). Wanneer een klager niet tevreden is met de afhandeling van de klacht door de organisatie, kan deze een klacht indienen bij de Nationale ombudsman.

Op grond van artikel 9:12a van de Awb draagt het bestuursorgaan zorg voor registratie van de bij hem ingediende schriftelijke klachten. De geregistreerde klachten worden gepubliceerd in het jaarverslag.

De klachten die hier gepresenteerd worden zijn de klachten conform de Awb. Deze betreffen klachten van burgers over de bejegening door onze medewerkers of de kwaliteit van geleverde informatie, producten en diensten. Het gaat derhalve niet om milieuklachten.

In 2023 is één formele klacht ontvangen met betrekking tot werving en selectie. De klacht is naar tevredenheid van de klager afgehandeld.

2.3. Kerncijfers uitvoering VTH-taken 2023

VTH-taken

De RUD Zuid-Limburg heeft voor ca 3.800 inrichtingen, waarvan ruim 1.300 basistaak-inrichtingen, diverse (vuurwerk)evenementen én in het buitengebied de volgende werkzaamheden in 2023 uitgevoerd c.q. behandeld:

- 950 bouw- en milieu vergunningaanvragen, incl. ontheffingen, taakstellende voorschriften, vooroverleg e.d.;
- 4.275 meldingen activiteitenbesluit, diverse bodemmeldingen, sloop/asbest meldingen, vuurwerk en overige meldingen;
- 1.400 klachten en incidentmeldingen;
- 2.200 milieu-, bouw- (inclusief asbest) en bodemtoezicht

Uit bovenstaande zaken zijn in totaal 270 bezwaar- en beroepsprocedures, zienswijzen, bestuursrechtelijke handhavingzaken e.d. ontstaan en behandeld.

2.4. Vergunningen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. Deze procedures moeten geïntegreerd worden behandeld in het kader van de geldende wet en regelgeving, waarbij aansluiting moet zijn met de gemeentelijke loketten. De door de burgers en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en kunnen bij volledigheid en juistheid leiden tot een vergunning of ontheffing die door het betreffende bevoegd gezag wordt verstrekt.

Speerpunt	Prestatie indicator	Score / resultaat 2023
Tijdige vergunningen	95% van de vergunningen, voorbereid met de uitgebreide procedure, dient binnen de wettelijke behandeld te zijn tenzij door de aanvrager wordt ingestemd met termijnoverschrijding.	100% van de vergunningen voorbereid met de uitgebreide procedure zijn behandeld binnen de geldende termijn of hebben instemming vanwege termijnoverschrijding.
	95% van de vergunningen voorbereid met de reguliere procedure, dient binnen de wettelijke termijn behandeld te zijn.	98% van de vergunningen voorbereid met de reguliere procedure zijn behandeld binnen de geldende termijn of hebben instemming vanwege termijnoverschrijding.
Tijdige advisering over de te nemen beslissing op een aanvraag	95% van de adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag dient binnen de afgesproken termijn gegeven te zijn tenzij wordt ingestemd met termijnverlenging	100% van de vergunning gerelateerde adviezen zijn binnen de afgesproken termijn verstrekt of hebben

Kwaliteit	Vergunningen c.q. adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving (normen, BREF's, richtlijnen etc.) en het beleid van de opdrachtgever.	instemming van de aanvrager. 100% van de in 2023 vastgestelde besluiten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving.
	Van de bezwaarschriften mag maximaal 15% gegrond worden verklaard.	12% van de vergunningprocedures hebben de Rechterlijke toets c.q. uitspraak Bezwarencommissie of Raad van State niet doorstaan of zijn gegrond verklaard.
Actualiteit	Vergunningen worden binnen de daarvoor geldende termijnen aangepast aan BBT-conclusies/BREF's.	86% van de BRZO – RIE-4 vergunningen is actueel en voldoen daarmee aan de BBT-conclusies / BREF's.

Ad 1. Tijdige beschikkingen (reguliere of uitgebreide vergunningprocedures)

In 2023 zijn 452 aanvraag beschikkingen (inclusief taakstellende voorschriften, diverse soorten ontheffingen en vuurwerkvergunningen) volgens de daarvoor geldende procedure afgerond. De beschikkingen zijn zoals uit de KPI blijkt overwegend binnen de wettelijke c.q. afgesproken termijn behandeld of is instemming bereikt over termijnoverschrijding.

Ad 2. Tijdige adviezen

In 2023 zijn 97 adviesaanvragen afgerond. De adviezen welke betrekking hebben op vergunningprocedures zijn binnen de afgesproken termijn vastgesteld.

Ad 3. Kwaliteit

In 2023 zijn in totaal 37 bezwaar-, voorlopige voorziening en (hoger)beroepsprocedures in behandeling geweest. Hiervan zijn 17 procedures afgerond.

In totaal zijn twee beroepen gegrond verklaard. Een beroep is door de Rechtbank gegrond verklaard, wat ons inziens voorkomen had kunnen worden als ons advies aan de opdracht gevende gemeente was gevolgd. Een ander beroep is gegrond verklaard o.a. door de veranderde wetgeving (van Wob naar Woo).

Ad 4. Actualiteit

Alle door ons afgeronde vergunningprocedures worden getoetst aan de meest actuele wet- en regelgeving, beleid van de opdrachtgever en voldoen daarmee aan de geldende richtlijnen.

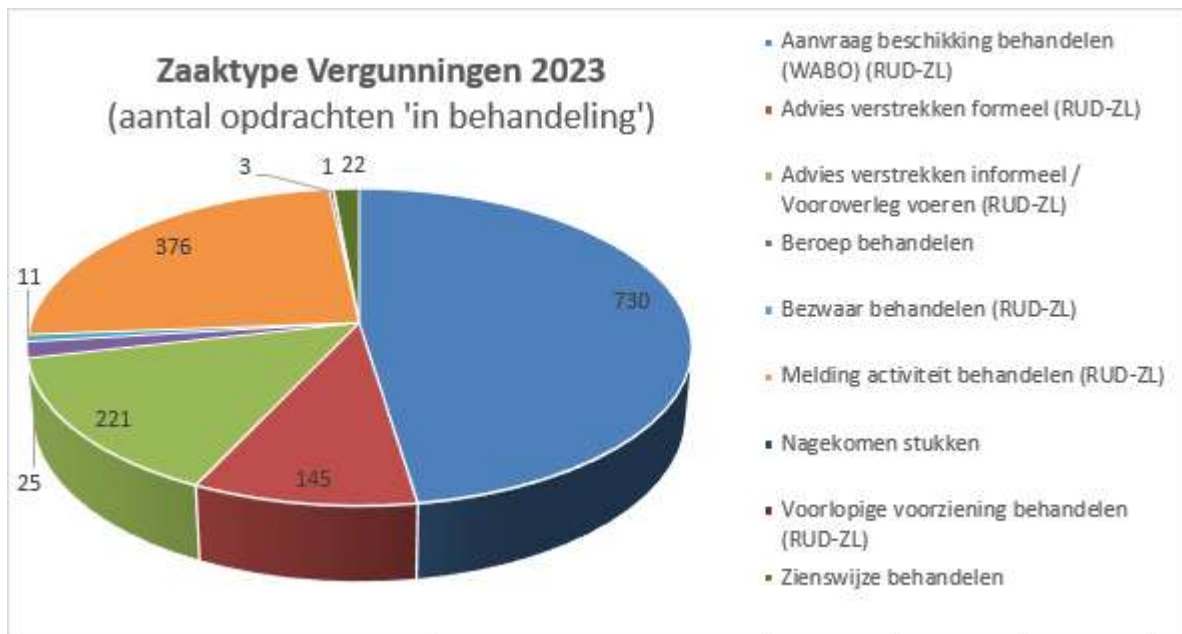
Het actualiteitspercentage van de in totaal 62 Brzo/RIE-4 inrichtingen blijft gelijk aan dat van 2022 en bedraagt ook dit jaar 86%. Van deze inrichtingen zijn eind dit jaar in totaal 53 vergunningen actueel en 9 (nog) niet.

Voor 2023 stond gepland van 9 inrichtingen de vergunning te actualiseren via een revisievergunning of ambtshalve wijziging. Dit is voor 7 inrichtingen gelukt, en voor 2 inrichtingen zijn de betreffende

vergunningprocedures momenteel nog in behandeling. Daarnaast zijn van de 34 geplande actualisatietoetsen, 29 wel en 5 door capaciteitsgebrek in 2023 niet uitgevoerd.

2.4.1.1 Realisatie aantallen producten Vergunningen

De volgende 'vergunning' zaken waren in 2023 behandeld:

De volgende 'vergunning' zaken zijn in 2023 afgerond:

In vergelijking met het voorgaande jaar zijn de opvallendste zaken voor wat betreft de afgeronde zaken de volgende:

- Het zaaktype ‘meldingen Activiteiten behandelen’ is vraag gestuurd en omvat o.a. de producten ‘Afhandelen melding Activiteitenbesluit (AB)’ en ‘Vuurwerkbesluit (melding)’.
In vergelijking met het voorgaande jaar zijn het aantal meldingen AB afgenomen, van 263 meldingen in 2022, naar 229 meldingen in 2023. Met betrekking tot de vuurwerkmeldingen is een daling te zien van 58 in 2022, naar 41 in het jaar 2023.
- Het zaaktype ‘Aanvraag beschikking behandelen’ is vraag gestuurd en bestaat voornamelijk uit de producten ‘omgevingsvergunningen, ontheffingen, taakstellend voorschriften en vuurwerkvergunningen’.
In vergelijking met het voorgaande jaar zijn het aantal afgeronde omgevingsvergunning zaken afgenomen van 262 vergunning zaken in 2022, naar 255 vergunning zaken in 2023. Het aantal ontheffingen is afgenomen van 49 ontheffingen in 2022, naar 30 ontheffingen in 2023. Het aantal taakstellende voorschriften is toegenomen van 107 in 2022, naar 147 in 2023. Tot slot is het aantal vuurwerkvergunningen (ontbrandingstoestemmingen) afgenomen van 27 in 2022, naar 20 vergunningen in 2023.
- Het aantal lopende bezwaar- en beroepszaken ligt in 2023 in lijn met het voorgaande jaar, van 38 zaken in 2022, naar 37 zaken in 2023.

2.5. Toezicht en Handhaving

Algemeen

Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, hebben we in het afgelopen rapportagejaar de openstaande vacatures voor het (milieu)toezicht kunnen invullen. Zoals in de voor- en najaarsrapportage is aangegeven, zijn de (nieuwe) toezichthouders grotendeels afkomstig uit het bedrijfsleven en moeten zij nog de nodige toezichtervaring opdoen en worden bijgeschoold voordat ze (volledig) voldoen aan de landelijk vastgestelde kwaliteitscriteria en daarmee ook volledig inzetbaar zijn in hun vakgebied. Dit heeft een extra druk gelegd op de realisatie van de planning.

Om deze uitdagingen aan te pakken, hebben we een gericht opleidingsprogramma geïmplementeerd om onze nieuwe milieutoezichthouders snel de benodigde kennis en vaardigheden bij te brengen. We werken samen met externe opleidingsinstanties en experts om ervoor te zorgen dat zij binnen afzienbare tijd volledig inzetbaar zullen zijn. Daarnaast worden onze toezichthouders intensief begeleid door ervaren toezichthouders, wat zorgt voor een extra druk op de beschikbare toezichtscapaciteit.

2.5.1.1 Prestatie-indicatoren Toezicht en Handhaving

Onderstaande indicatoren zijn voor Toezicht en Handhaving opgenomen in de begroting 2023.

Speerpunt	Prestatie-indicator	Gerealiseerd
1. Kwaliteit	Toezichtrapporten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever. 95% van de handhavingsbesluiten worden genomen binnen de daarvoor afgesproken termijn.	Doelstelling gehaald
2. Tijdigheid	Uitvoering werkprogramma opdrachtgever zoals onderling afgesproken 100%	90% van planning gerealiseerd
3. Uniformiteit	Hanteren van vastgesteld handhavingsbeleid opdrachtgever	Is gerealiseerd

Ad 2.

In totaliteit is 90% van het geprogrammeerde toezicht gerealiseerd. Het planmatige toezicht is grotendeels gerealiseerd. Een deel van de controles moet nog administratief worden verwerkt ten tijde van het opmaken van dit verslag.

In totaliteit zijn er in het verslagjaar meer bedrijven bezocht dan geprogrammeerd/gepland. Dit heeft met name te maken met niet planbare controles zoals klachtcontroles, ongewoon voorval controles, adhoc-controles (extra opdrachten). In totaliteit bedraagt het niet geplande toezicht circa 20% van de totaal geplande werkvoorraad.

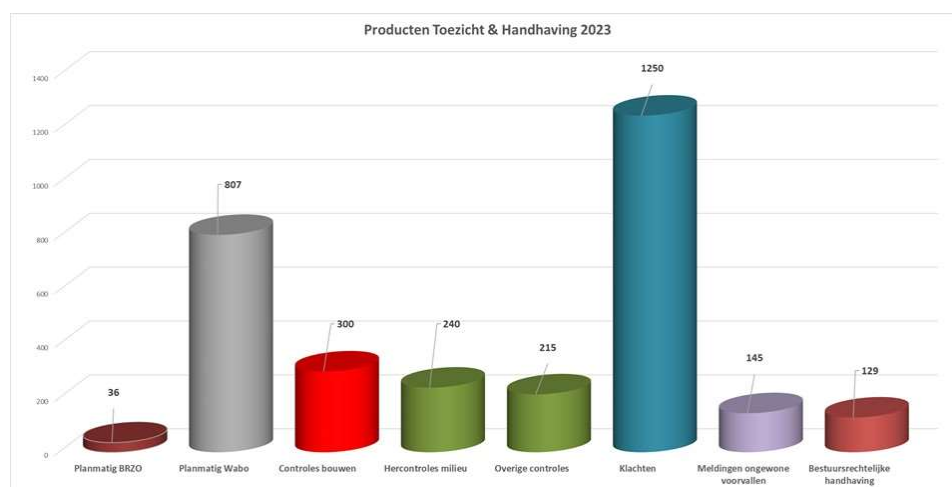
Bijzonderheden

In het verslagjaar 2023 hebben we te maken gehad met een aantal dossiers die om meer toezichtsinzet hebben gevraagd en/of dossiers die meer bestuurlijke aandacht hebben gevraagd. Het betreft onder andere onderstaande bedrijven:

- AsfaltNu te Stein: *klachtenafhandeling (circa 86) en verdere afhandeling van bestuursrechtelijk handhavingstraject;*
- Meens B.V. te Schinnen: *extra inzet in verband met overtredingen/tekortkomingen ammoniakkoelinstallatie;*
- Maastricht-Aachen Airport te Beek: *klachtenafhandeling (circa 98) geluidoverlast;*
- Dogstar V.O.F. in Meerssen: *klachtenafhandeling (circa 14) geuroverlast;*
- Koninklijke Mosa B.V.: *bestuursrechtelijk handhavingstraject in verband met niet vergunde activiteiten;*
- Mts. Ploumen in Gulpen en Simpelveld: *bestuurlijk handhavingstraject (o.a. dwangsomcontrole);*
- B&R Premium Logistics Heerlen: *afhandeling bestuursrechtelijk handhavingstraject;*
- Poppies Bakeries Born B.V.: *klachtenafhandeling (circa 102) ten aanzien van geur en geluid;*
- Cedo Recycling te Sittard-Geleen: *afhandeling van geurklachten (circa 196 stuks);*
- Van de Weijer B.V. te Peel en Maas: *afhandeling van geurklachten (circa 91 stuks);*
- Walkro Blitterswijck B.V te Venray: *afhandeling handhavingsverzoek, bestuursrechtelijke handhaving alsmede de afhandeling van binnengekomen klachten (circa 100);*
- L.R.E. B.V. te Brunssum en Maastricht: *controles in het kader van de handhavingstrajecten op de illegale opslag van gevaarlijk afval op de locaties in Maastricht (op voormalige ENCI-terrein) en Brunssum (Kranenpool 2);*
- Wormdal Vastgoed B.V. te Kerkrade: *afhandeling klachten, beantwoording van raads- en statenvragen, ad-hoccontrole en hercontroles;*
- Willems America B.V. te Horst aan de Maas: *bestuursrechtelijke handhaving en bezwarenprocedures en de hiermee gepaard gaande extra controles;*
- Broekman Logistics Venlo B.V.: *bestuursrechtelijke handhaving (zowel Wabo als Brzo) en de hiermee gepaard gaande extra controles. Het bedrijf is ook aangemerkt als een zorgbedrijf zoals bedoeld in het "Implementatieplan zorgbedrijven Brzo+".*

2.5.1.2 Realisatie aantallen

Voor wat betreft Toezicht en Handhaving zijn in 2023 de volgende producten gereed c.q. in behandeling genomen:

Planmatig toezicht (milieu en Brzo)

Voor het planmatig toezicht (milieu en Brzo) zijn er in het verslagjaar 843 controles uitgevoerd, onder te verdelen in:

- 35 planmatige Brzo-inspecties en 1 extra onaangekondigde Brzo-inspecties bij Broekman Logistics Venlo B.V. op basis van een geconstateerd naleefgedrag;
- 807 planmatige milieu/Wabo-inspecties bij inrichtingen (RIE-4, RIE-overig, Type C, Type B, basis- en niet-basistaakinrichtingen).

Milieu hercontroles

De regulier (planmatig) uitgevoerde (milieu)controles resulteerden in 240 hercontroles. Dit komt neer op circa 30% van het totaal aantal regulier geplande controles.

Overige milieucontroles (ad-hoc controles)

Naast regulier geplande controles zijn ook controles uitgevoerd die niet vooraf zijn in te plannen.

In 2023 zijn in totaal 215 ad-hoc controles uitgevoerd. Het betreft hier controles naar aanleiding van klachten, meldingen ongewone voorvallen, controles n.a.v. bestuursrechtelijke handavingsprocedures (dwangsomcontroles, controles n.a.v. handavingsverzoek), controles naar aanleiding van vuurwerkevenementen en overige ad-hoc situaties.

Afhandeling klachten en meldingen ongewone voorvallen/incidentenonderzoeken

De Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg behandelt alle klachten en meldingen ongewone voorvallen van bedrijven die door het bevoegd gezag zijn ingebracht. De meldingen hiervan kunnen zowel administratief als fysiek worden afgehandeld door middel van controles ter plekke.

In het verslagjaar zijn circa 1.244 klachten ontvangen en geregistreerd. De klachten kunnen worden onderverdeeld in onderstaande milieuthema's:

Circa 47% van deze klachten heeft betrekking op bedrijven waar een gemeente bevoegd gezag voor is.

Daarnaast zijn 131 incidentmeldingen (meldingen ongewone voorvallen) ontvangen. De aard van de incidentmeldingen is zeer divers. Circa 100 van de ontvangen incidentmeldingen hebben betrekking op provinciale inrichtingen.

De meest voorkomende klachten over gemeentelijke bedrijven zijn hieronder weergegeven:

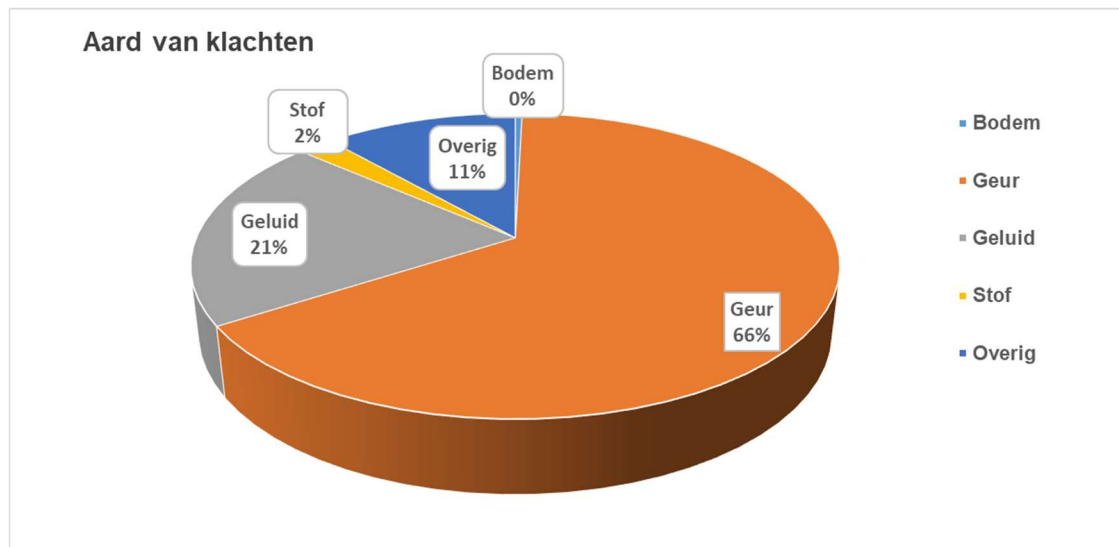
- Cedo Recycling (gemeente Sittard-Geleen; circa 196 klachten over geurhinder);
- Poppies Bakeries Born B.V. (gemeente Sittard-Geleen; circa 102 klachten over geluid en geur);
- Maastricht Aachen Airport (gemeente Beek; circa 98 klachten met name over geluid);

- AsfaltNu (Asfaltcentrale gemeente Stein; circa 86 klachten over geur).

De meest voorkomende klachten over provinciale bedrijven zijn:

- De Heus Voeders B.V. (gemeente Maasbracht, circa 131 klachten over geurhinder);
- Walkro Blitterswijck B.V. (gemeente Venray, circa 100 klachten over geurhinder);
- Van de Weijer B.V. (gemeente Peel en Maas, circa 91 klachten over geurhinder);
- Ashorst B.V. (gemeente Horst aan de Maas, circa 50 klachten over geurhinder);
- CNC grondstoffen B.V. (gemeente Gennepe, circa 42 klachten over geurhinder).

De verdeling van de aard van de klachten zijn in onderstaand overzicht grafisch weergegeven.

Doorlooptijd klachten

De doorlooptijd van de afhandeling van klachten in het verslagjaar bedraagt gemiddeld 4 werkdagen. De doorlooptijd van de afhandeling van klachten is wel sterk afhankelijk van de aard van de klachten (moet er bijvoorbeeld wel of niet een geluidmeting of een geuronderzoek plaatsvinden). Hierdoor kan de doorlooptijd langer in beslag nemen.

Toezicht bestaande bouw/nieuwbouw

In 2023 zijn de volgende aantallen bouwtoezichtzaken behandeld:

- Controles brandveiligheid

In 2023 hebben 127 controles brandveiligheid plaatsgevonden.

- Controles constructieve veiligheid

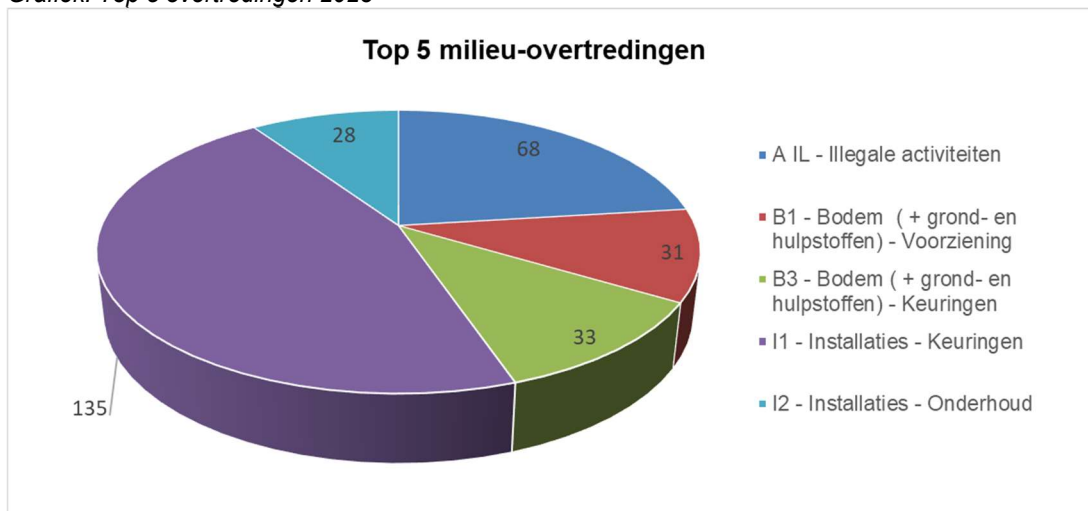
In het kader van constructieve veiligheid hebben 74 controles plaatsgevonden.

Bestuursrechtelijke handhaving

Overtredingen-naleefgedrag (milieu-Wabo toezicht)

Naar aanleiding van de in het verslagjaar uitgevoerde milieucontroles zijn 476 overtredingen geconstateerd (2022: 400). De top 5 van de meest voorkomende overtredingen zijn hieronder weergegeven:

Grafiek: Top 5 overtredingen 2023

Het gemiddelde, spontane, naleefgedrag van de gecontroleerde bedrijven op het gebied van Wabo/milieu bedraagt 75% (geen overtredingen geconstateerd).

Overtredingen/naleefgedrag Brzo-bedrijven

Het Brzo-toezicht ziet erop toe of een bedrijf in voldoende mate zelf de verantwoordelijkheid neemt voor het borgen van de veiligheid van de eigen activiteiten. Naar aanleiding van de in 2023 uitgevoerde Brzo-inspecties (samen met de partners van de Veiligheidsregio en de Nederlandse Arbeidsinspectie zijn in totaal 79 overtredingen geconstateerd. Bij 62 van deze overtredingen is sprake van een lichte overtreding (categorie 3 van de landelijke Brzo-handhavingsstrategie), waarvoor een waarschuwingsbrief is verzonden. Bij 17 overtredingen is sprake van een zogenaamde middelzware overtreding (categorie 2 van de landelijke Brzo-handhavingsstrategie) waarvoor een vooraankondiging voor een bestuursrechtelijke maatregelen (dwangsom / zienswijzebrief) is verzonden.

Het gemiddelde, spontane naleefgedrag van de gecontroleerde Brzo-bedrijven bedraagt 25% (geen overtredingen geconstateerd).

Speerpunten en projecten Toezicht en Handhaving

Deelname/ bijdrage aan landelijke Brzo-projecten

Onze organisatie heeft input geleverd aan diverse landelijke projecten, vallende onder Impuls Omgevingsveiligheid (IOV), Meer-Jaren-Agenda Brzo (MJA), BRZO+ en de Brzo-OD's (Omgevingsdiensten). De uitvoering van de projecten wordt gefinancierd door een bijdrage van het Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat via het IOV-programma en een bijdrage vanuit de twaalf provincies voor de realisatie van de provinciale ambities vanuit het uitvoeringsprogramma MJA Brzo. Hieronder worden de belangrijkste werkzaamheden weergegeven die in het rapportagejaar zijn uitgevoerd én een directe relatie hebben met Toezicht en Handhaving:

- *Project Landelijke Benadering Risico Bedrijven (LBR)*
Het betreft hier de implementatie en optimalisatie van de nieuwe inspectiemethodiek voor Brzo-inspecties.
- *Opstellen landelijke Brzo-Monitor*
Het BRZO+ bureau stelt jaarlijks de BRZO-monitor op. Deze monitor geeft inzicht in de resultaten van het Brzo-toezicht door alle betrokken partijen (landelijk). De monitor wordt, tezamen met de

rapportage over “de staat der Veiligheid”, aangeboden voor de Tweede Kamer. Binnen onze omgevingsdienst worden de resultaten van de Brzo-inspecties continu geregistreerd om op een adequate wijze input te leveren voor de jaarlijkse landelijke Brzo monitor.

- **Project Melden ongewone voorvallen (TZ4)**
Landelijk wordt alle data met betrekking tot ongewone voorvallen bij Brzo en RIE-4 bedrijven geregistreerd en gemonitord. Wij hebben, conform een landelijk format, gegevens aangeleverd over ongewone voorvallen die mede input zijn voor de jaarlijkse analyse.
- **Project Bestuurlijke boete**
Bij de invoering van de Omgevingswet krijgen de provincies de bestuurlijke boete als nieuw instrument voor overtredingen van de Brzo-regels. Het opleggen van de bestuurlijke boete is gemandateerd aan de directeurs van de 6 Brzo-OD's. Implementatie van de bestuurlijke boete binnen onze organisatie is gepland in 2024.
- **Project permanente educatie en structurele opleidingen**
Medewerkers die toezicht uitvoeren bij Brzo- en RIE-4 bedrijven moeten voldoen aan specifieke opleidingsvereisten. Om ervoor zorg te dragen dat het kennisniveau van de VTH-medewerkers op peil blijft, zijn sinds 2018 meerdere projecten gestart voor Kennis, Opleidingen en Kwaliteit. In 2023 lag de focus enerzijds op consolideren van de huidige praktijk door het op peil houden van het kennisniveau door permanente educatie en het opleiden van nieuwe VTH-medewerkers via de huidige opleiding aan de Hogeschool.
Het project doorontwikkeling Brzo+ academie is in 2022 gestart en doorgezet in 2023.
- **Eenduidige risicomethodiek Wabo-inspecties**
In 2022 heeft een eerste evaluatie binnen de Brzo-omgevingsdiensten plaatsgevonden. In 2023 is dit project gecontinueerd en zal nog een vervolg krijgen in 2024.
- **Brzo+ project “innovatie bij verouderde ontwerpen”**
Onze organisatie zit namens de omgevingsdiensten in de begeleidingscommissie van dit project. Voor uitvoering van dit project is opdracht gegeven aan Royal Haskoning DVH (RHDHV). Het definitieve rapport is in september 2023 door RHDHV opgeleverd.

Programmatische aanpak milieutoezicht bij provinciale inrichtingen

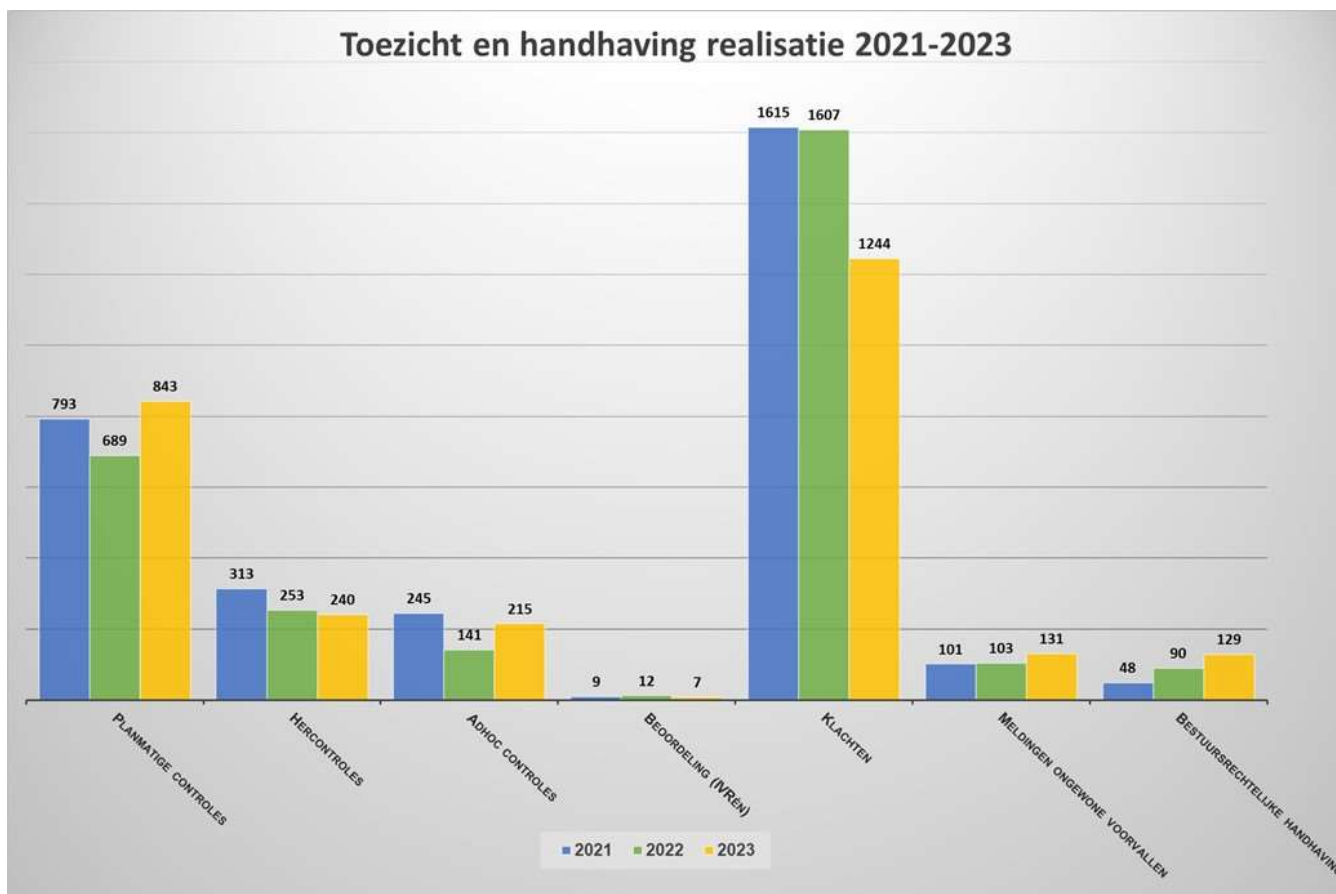
De Provincie Limburg heeft in 2023 aan de dienst een opdracht verstrekt en deze betreft het intensiveren van het toezicht op (afval)bedrijven. Hiervoor is een structurele programmatische en planmatige aanpak nodig waarbij de scope van de aanpak niet beperkt wordt tot één specifieke branche of één specifiek thema binnen een branche, maar zich richt op het totale bedrijvenbestand dat onder de bevoegdheid van de Provincie Limburg valt.

In het kader van dit project zal een evaluatie van de huidige situatie worden gedaan: een grondige analyse van ons huidige toezichtproces/model en de huidige toegepaste (toezicht)instrumenten alsmede een analyse van de best-practices van het toezicht bij andere omgevingsdiensten. In 2024 krijgen we de ruimte om onze toezichtaanpak te intensiveren. Op basis hiervan zal de projectleider aanbevelingen doen voor een structurele aanpak. Afronding van het project wordt verwacht in 2024.

2.5.1.3 Realisatie aantallen (trends)

Hieronder volgt een overzicht van de realisatiecijfers per (hoofd)product over de jaren 2021-2023.

Grafiek: Aantallen milieutoezicht 2021-2023

Bovenstaande aantallen zijn in onderstaande tabel nader uitgewerkt:

Tabel: Gerealiseerde aantallen producten Toezicht & Handhaving 2023

Toezicht en handhaving	Gerealiseerde aantallen		
	2021	2022	2023
Planmatige controles	793	689	843
Hercontroles	313	253	240
Adhoc controles	245	141	215
Beoordeling (IVR'en)	9	12	7
Klachten	1615	1607	1244
Meldingen ongewone voorvallen	101	103	131
Bestuursrechtelijke handhaving	48	90	129
Totaal	3124	2895	2809

De inzet van het planmatig toezicht is toegenomen ten opzichte van de afgelopen jaren. Dit heeft met name te maken met de invulling van langdurig openstaande vacatures waardoor meer planmatig toezicht is gerealiseerd.

In onderstaande tabel zijn de milieuklachten/soort over de jaren 2021-2023 weergegeven.

Tabel: Aantallen milieuklachten/soort 2021-2023

Soort klacht	2021	2022	2023
Bodem	11	3	5
Geur	1.006	1.071	815
Geluid	449	347	255
Stof	32	17	26
Overig	117	169	143
Totaal	1.615	1.607	1.244

Pilot BOA's

Medio 2023 is de pilot geëindigd en heeft er een evaluatie plaatsgevonden, die aan het algemeen bestuur ter kennisname is aangeboden. Inmiddels heeft de Provincie Limburg besloten 2 FTE aan BOA-capaciteit structureel gerealiseerd te willen zien ter versterking van het strafrechtspoor. Nu de financiering geschiedt door de Provincie zal deze BOA-capaciteit ingezet worden behoeve van toezicht en handhaving bij provinciale inrichtingen en taken. In het kader van de pilot zijn twee werknemers opgeleid die ieder een deel van hun tijd besteed hebben aan BOA-taken. Volgens de vigerende kwaliteitscriteria dienen er minimaal 3 medewerkers te zijn die BOA-taken structureel kunnen vervullen. Dit betekende dat er minimaal nog 1 werknemer de BOA-opleiding moest volgen. Een incompany-opleidingstraject voor in totaal 7 werknemers heeft in het laatste kwartaal plaatsgevonden. Het werven van BOA's is daarnaast in gang gezet om de twee FTE beschikbaar te hebben in 2024.

2.6. Specialistische advies- en toezichtswerkzaamheden

Onze specialistische medewerkers beschikken over gedegen en gespecialiseerde kennis op het gebied van milieuaspecten zoals asbest, bodem, energie, geluid, lucht, en externe veiligheid (ook bekend als omgevingsveiligheid). Hierdoor zijn zij in staat om de vaak complexe en integrale milieuvraagstukken van zowel gemeenten als provincies grondig te analyseren en te voorzien van helder advies. Bij het opstellen van deze adviezen, zowel intern als extern, wordt veelvuldig gebruik gemaakt van toetsingen en controles. Bovendien worden regelmatig onderzoeken en/of metingen uitgevoerd.

Daarnaast spelen de medewerkers een actieve rol in de ontwikkeling, uitvoering, en evaluatie van beleid binnen de bevoegde gezagsorganen op de genoemde taakgebieden. Hierbij houden zij rekening met mogelijke innovaties in de uitvoering van geleverde producten en toegepaste werkwijzen.

2.6.1.1 Prestatie-indicatoren uitvoering werkzaamheden specialisten

In de begroting van 2023 zijn bepaalde prestatie-indicatoren vastgesteld voor de specialistische werkzaamheden van de afdelingen Advies en Onderzoek en Specialistisch en Juridisch Toezicht. Hieronder worden de specifieke indicatoren en hun realisatie weergegeven:

Speerpunt	Prestatie indicator	Gerealiseerd
Kwaliteit	De adviezen bevatten heldere conclusies en zijn transparant in de afwegingen	De tevredenheid van onze opdrachtgevers wordt periodiek besproken tijdens accountoverleggen, waarbij blijkt dat de adviezen voldoen aan de verwachtingen van deze opdrachtgevers. Interviews met onze opdrachtgevers tonen brede waardering voor de kennis en kunde van onze medewerkers.
Tijdigheid	95% van de adviezen is voor de afgesproken termijn aan de opdrachtgever verzonden	Met uitzondering van enkele gevallen (minder dan 5%) zijn alle gevraagde adviezen binnen de afgesproken termijn verzonden, waarmee de doelstelling wordt behaald.

2.6.1.2 Realisatie aantallen

In 2023 is de omvang van de werkzaamheden voor het verstrekken van milieuvragen door onze "milieuspecialisten" (zonder verdere groei) redelijk gestabiliseerd in vergelijking met het voorgaande jaar.

Als we gaan kijken naar de aantallen blijkt dat er in 2023 in totaal 1125 verzoeken voor specialistische milieuvragen zijn behandeld en meer dan 95% van deze verzoeken zijn ook tijdig afgehandeld. Het merendeel daarvan (508 situaties) betrof het milieuaspect bodem. Daarnaast waren er 116 verzoeken gerelateerd aan de beoordeling en advisering over integrale en dus meerdere milieuaspecten als gevolg van bepaalde mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen.

De overige afgehandelde verzoeken hadden specifiek betrekking op de milieuaspecten:

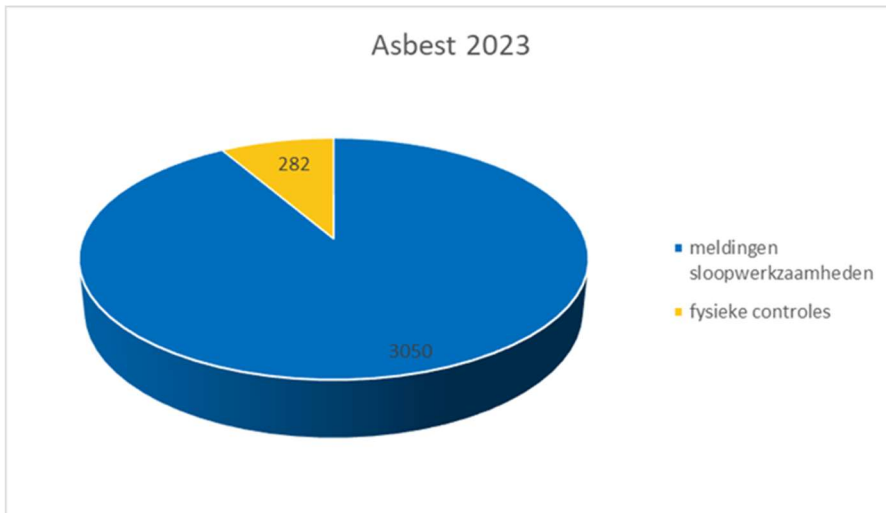
- geluid (in 310 situaties);
- externe veiligheid (in 39 situaties);
- lucht (in 31 situaties);
- energie (in 89 situaties);
- asbest (in 32 situaties).

Nu alle opdrachtgevers de basistaak voor de uitvoering van asbestgerelateerde sloopwerkzaamheden bij onze Omgevingsdienst hebben ingebracht, kan ons asbestteam in volle omvang en sterkte zorgen voor een optimale uitvoering van deze toegewezen werkzaamheden. Bij de beoordeling van ontvangen meldingen voert ons team aan de voorkant een uitgebreide en zo volledig mogelijke controle uit op alle ingediende stukken. Op basis van geregistreerde zaken wordt, indien nodig geacht, risicogericht toezicht uitgevoerd. Een belangrijk uitgangspunt in deze werkwijze is de focus op risico's, waarbij zaken met weinig of geen risico's worden losgelaten, met het duidelijke doel de bescherming van mens en milieu te waarborgen.

Over het afgelopen jaar kunnen we bevestigen dat er een 100% controle heeft plaatsgevonden van de (asbest)sloopmeldingen die door de Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg zijn ontvangen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot de behandeling van 3050 meldingen met betrekking tot asbestsloopwerkzaamheden, inclusief de beoordelingen van de asbestinventarisatierapporten.

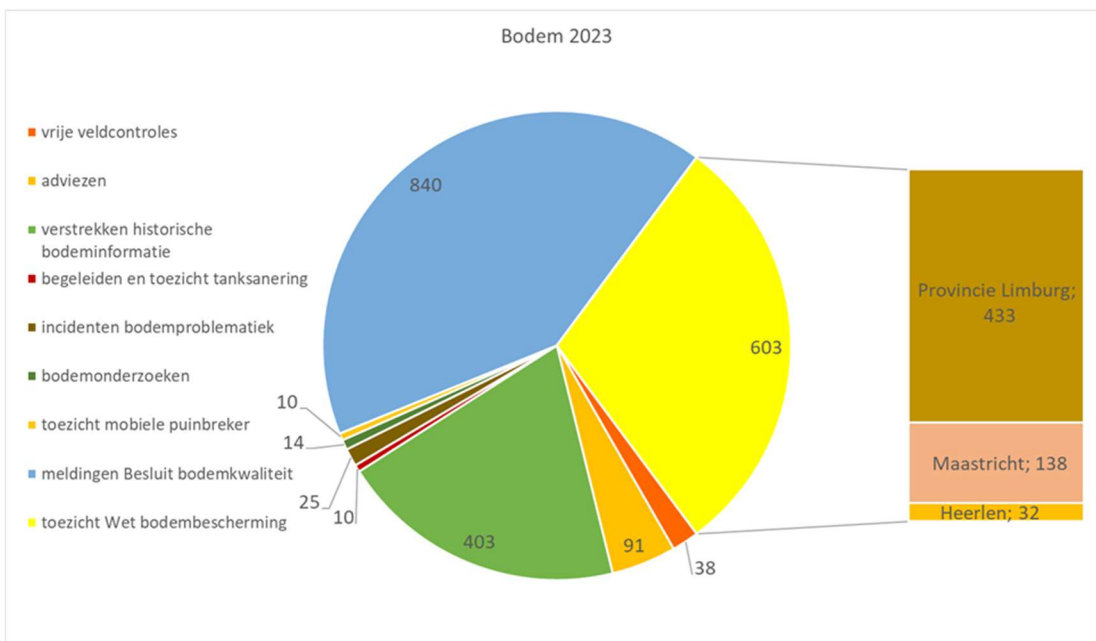
Naast de behandeling van de meldingen wordt er nog steeds gestreefd naar ongeveer 10% fysiek toezicht op locatie. In de praktijk blijkt dat dit streven niet bij elke opdrachtgever even goed kan worden behaald. Daarom wordt bij de planning van controles ook rekening gehouden met de daaraan gekoppelde ureninzet per controle dan wel per individuele opdrachtgever. In totaal zijn er gedurende 2023 282 fysieke controles uitgevoerd voor, tijdens of na de uitvoering van asbestverwijderingswerkzaamheden.

In 2023 hebben onze bodemspecialisten in totaal 2034 bodemgerelateerde zaken behandeld. De bijbehorende werkzaamheden kunnen worden onderverdeeld in de volgende categorieën:

- het be- en afhandelen van 840 meldingen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit;
- het uitvoeren en rapporteren van 38 zogenaamde 'vrije veldcontroles';
- het verstrekken van 91 bodemgerelateerde adviezen;
- het geven van adviezen met betrekking tot historische bodeminformatie over 403 locaties;
- het begeleiden en toezicht houden bij 10 tanksaneringen;
- het beoordelen, begeleiden en afhandelen van 25 incidenten met bodemproblematiek;
- het toetsen, beoordelen en adviseren over 14 bodemonderzoeken;
- het houden van toezicht op 10 locaties tijdens het gebruik van een mobiele puinbreker;
- het houden van toezicht in 603 gevallen in het kader van de Wet bodembescherming.

Voor de provincie Limburg, als bevoegd gezag, betrof het toezicht in het kader van de Wet bodembescherming 433 gevallen. Voor de gemeenten Maastricht en Heerlen, als bodembevoegd gezag, ging het respectievelijk om 138 situaties en 32 situaties waarbij toezicht werd gehouden.

2.6.1.3 Trends, prestaties en ontwikkelingen

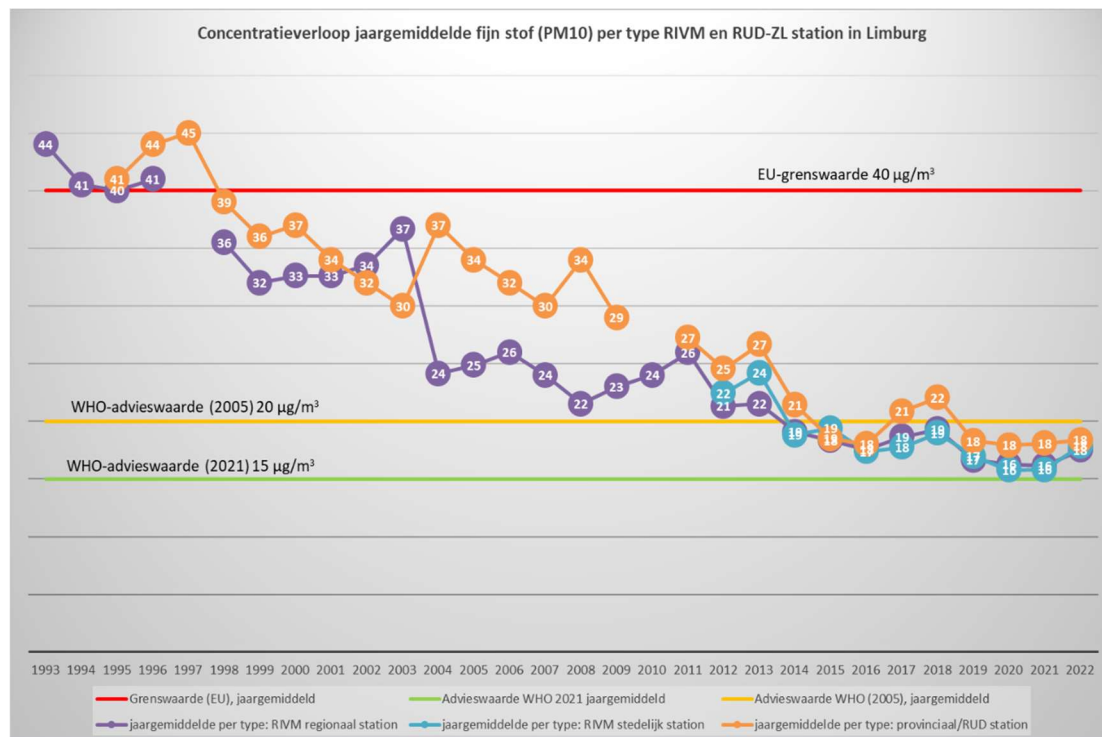
Stand van zaken herinrichting meetnet luchtkwaliteit Limburg

Binnen de discipline Lucht zijn onze medewerkers voortdurend bezig met het meten en beoordelen van de luchtkwaliteit in Limburg. Deze activiteiten worden voornamelijk uitgevoerd in opdracht van de Provincie Limburg, maar inmiddels ook voor een aantal gemeenten. Ons doel is om zowel op lokaal niveau (rondom inrichtingen en bedrijven) als op algemeen niveau (permanente meetstations) de luchtkwaliteit in Limburg middels deze manier van werken vast te stellen.

Wat betreft lokale situaties bevatten onze werkzaamheden alle vormen van advisering en metingen met betrekking tot bedrijven en inrichtingen die impact hebben op de luchtkwaliteit in hun directe omgeving (emissie-onderzoek). Daarnaast beheren we het Limburgse luchtkwaliteitsmeetnet in opdracht van de Provincie en enkele gemeenten. Deze metingen zijn geïntegreerd in het landelijke luchtkwaliteitsmeetnet, verzorgd door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en verplicht gesteld door de Europese Unie (www.luchtmeetnet.nl). De uitvoering van deze metingen wordt door onze dienst gecoördineerd en in samenwerking met organisaties als RIVM, DCMR, GGD-Amsterdam en twee andere omgevingsdiensten landelijk afgestemd en uitgevoerd. Als aanvulling op het nationale meetnet voeren we in Limburg ook nog bepaalde extra luchtmetingen uit op enkele relevante locaties in Limburg.

Normering voor luchtkwaliteit

Sinds de jaren '90 is er een aanzienlijke verbetering zichtbaar in de luchtkwaliteit (zie afbeelding). Om deze verbetering visueel te onderbouwen, presenteren we hieronder een overzicht van de jaargemiddelden van PM10 (fijnstofdeeltjes met een diameter < 10 micrometer) die gedurende deze periode zijn gemeten.

Met de introductie van het Schone Lucht Akkoord (SLA) in 2020 zijn niet meer de wettelijke grenswaarden, maar de gevolgen van de luchtkwaliteit voor de gezondheid leidend. Daarnaast zijn de advieswaarden van de World Health Organization (WHO) nu richtinggevend, en die zijn een stuk lager dan de wettelijke grenswaarden. Dankzij deze nieuwe inzichten heeft de Provincie Limburg, met een specifieke uitkering van het SLA, gekozen voor een forse investering en verbetering van het luchtmeetnet in Limburg wat betreft locaties en componenten. Daarbij zal o.a. op een 4-tal locaties ultrafijnstof (< 0,1 micrometer fijnstofdeeltjes) gaan worden gemeten. Uniek voor Nederland! De stoffen die verder (gaan) worden gemeten zijn stikstofdioxide, fijnstof, roet en ozon.

Door de herinrichting van het meetnet worden er in aanvulling op de reeds aanwezige meetstations een aantal nieuwe meetstations geopend in de gemeenten Gulpen-Wittem (monitoring schoonste lucht), Nederweert (monitoring veehouderij), Ulestraten (monitoring verkeer en luchtvaart) en Eijsden-Margraten (invloed buitenlandse emissies bij provinciegrens). De nieuwe metingen van ultrafijnstof starten op de bestaande meetlocaties in Geleen (monitoring industrie) en Maastricht (monitoring verkeer) en op de nieuwe meetlocaties Gulpen-Wittem en Ulestraten.

Afsluiting van de regeling 'Versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht'

De Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg heeft de afgelopen 4 jaren actief zorg gedragen voor de afstemming en daadwerkelijke uitvoering van de regeling met de titel 'Versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht', ook bekend als 'VUE'. Deze regeling startte in 2020 en is na drie rondes op 1 december 2023 succesvol afgerond. Met als doel de landelijke energiebesparingsdoelstelling versneld te naderen, besloot de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) in 2019 om ondernemers extra te ondersteunen bij het realiseren van energiebesparing. Het betrof extra toezicht op de verplichtingen in de Wet milieubeheer, die stellen dat elk bedrijf of elke instelling die meer dan 50.000 kWh elektra of 25.000 m³ gas verbruikt, maatregelen moet uitvoeren die voldoende energie besparen om de investering binnen vijf jaar terug te verdienen.

De gemeenten fungeerden in hun rol als het bevoegd gezag in deze regeling en maakten veelal gebruik van de landelijke omgevingsdiensten voor de noodzakelijke coördinatie en afstemming van de werkzaamheden. Om de uitvoering goed te laten plaatsvinden heeft Rijkswaterstaat externe (gekwalificeerde) specialisten aangetrokken en deze beschikbare capaciteit voor het toezicht aan de omgevingsdiensten ter beschikking gesteld. Ten behoeve van de afstemming op lokaal niveau werd een keuzemenu gecreëerd met mogelijke inkoopactiviteiten, elk met een eigen 'stuksprijs'. Omgevingsdiensten werd gevraagd plannen op te stellen in samenwerking met de gemeenten, waarbij het budget voor de regio Zuid-Limburg werd verdeeld op basis van het aantal gevestigde bedrijven.

In het kader van de 'informatieplicht energiebesparing' hadden bedrijven en instellingen in 2019 al gemeld wat hun energiegebruik was en welke energiebesparende maatregelen ze al dan niet hadden genomen. De Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg heeft deze gegevens voor haar gemeenten geanalyseerd. Mede op basis van die ervaring is besloten om in de regio een aanzienlijk deel van de capaciteit te besteden aan informatiegestuurd toezicht. In samenwerking met de betreffende gemeente werden bedrijven of instellingen geselecteerd voor een controlebezoek, voornamelijk op basis van de ingediende meldingen in het kader van de informatieplicht. Vervolgens ontvingen de gemeenten de resultaten van de controlebezoeken van de 'externe specialisten', inclusief een brief als basis voor een waarschuwingsbrief. Zo konden de gemeenten het energietoezicht aanpassen aan hun

eigen lokale situatie. Daarnaast hebben een aantal gemeenteambtenaren ook gebruik gemaakt van de mogelijkheid om tijdens een controle mee te gaan als een vorm van 'training-on-the-job'.

Momenteel heeft Rijkswaterstaat nog een online monitoringinstrument zichtbaar van de VUE-ondersteuningsregeling. Deze VUE-monitor toont de aangevraagde werkzaamheden en de voortgang van de uitvoering voor iedere gemeente en omgevingsdienst via de link:

(<https://vue.databank.nl/dashboard/dashboard-vue/>).

Inhaalslag Energiebesparing bij Provinciale bedrijven

Naast de uitvoering van de diverse VUE-regelingen in de verschillende gemeenten in Zuid-Limburg, zijn er in de jaren 2022 en 2023 eveneens energie gerelateerde werkzaamheden verricht in het kader van de zogenaamde inhaalslag Energiebesparing bij Provinciale bedrijven. Dit project werd uitgevoerd om via het VTH-instrumentarium een inhaalslag te bewerkstelligen op het gebied van energiebesparing en verduurzaming bij alle provinciale bedrijven in Limburg. Het project werd geïnitieerd in opdracht van de Provincie Limburg en uitgevoerd door de discipline Energie van de afdeling Advies en Onderzoek van de Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg.

De uitvoering van dit project was noodzakelijk omdat de zogenaamde "Informatieplicht Energiebesparing" (dat wil zeggen het toepassen van erkende maatregelenlijsten met een terugverdientijd van 5 jaar of minder) alleen van toepassing was op bedrijven onder gemeentelijk bevoegd gezag (type A- en B-bedrijven). Voor provinciale bedrijven (type C-bedrijven) was deze regelgeving niet van toepassing, maar er waren wel energievoorschriften opgenomen in hun omgevingsvergunningen.

In 2022 hadden nog niet alle provinciale bedrijven (verdergaande) energievoorschriften opgenomen in hun omgevingsvergunningen. Om die CO₂-uitstoot toch verder te minimaliseren werden de betreffende vergunningen herzien en uitgebreid met energie- en verduurzamingsmaatregelen. Bovendien zijn alle provinciale bedrijven in 2022 en 2023 bezocht door de energiespecialisten van de Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg. Tijdens deze bedrijfsbezoeken werden niet alleen de diverse activiteiten van het bedrijf geïventariseerd en beoordeeld, maar werd ook het actuele energieverbruik (aardgas, elektra, warmte) met bijbehorende CO₂-uitstoot bepaald. Daarbij richtte zich het toezicht tijdens de bedrijfsbezoeken voornamelijk op de naleving van energiemaatregelen, waarbij daarnaast ook advies werd gegeven met betrekking tot mogelijke energiebesparingen en duurzame energieopwekking in de toekomst, zoals het gebruik van restwarmte. Alle bevindingen en adviezen van de Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg werden vastgelegd in rapportages, die werden gedeeld met de bedrijven. Deze bedrijven hebben over het algemeen dankbaar gereageerd op de ontvangen informatie en adviezen met betrekking tot energiemaatregelen en de inmiddels veranderende landelijke energiewetgeving.

Omgevingsveiligheid

Met de invoering van de Omgevingswet en de daarmee samenhangende introductie van het register externe veiligheidsrisico's (REV), hebben de specialisten externe veiligheid/omgevingsveiligheid van de Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg opnieuw afgelopen jaar in verband met de definitieve vervanging van het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) bepaalde werkzaamheden (o.a. actualisatie en aanvulling) moeten uitvoeren. Inmiddels is gebleken dat zo goed als alle gegevens over milieubelastende activiteiten in ons werkgebied nu zijn ingevoerd in het REV. Vanaf nu kan het verzamelen en ontsluiten van gegevens over milieubelastende activiteiten enkel nog plaatsvinden in het REV. Dit betekent dat het bevoegde gezag een aansluiting op het REV moet hebben. Voor de werkzaamheden die volledig door het bevoegde gezag aan de Omgevingsdienst

RUD Zuid-Limburg zijn toevertrouwd, fungeert deze organisatie als bronhouder voor het desbetreffende bevoegde gezag. Hiermee voldoet dat bevoegde gezag aan de huidige registratieverplichting voor risicovolle activiteiten.

Kwetsbare objecten waren voorheen opgenomen in de Risicokaart via de ISOR-database. Het REV daarentegen structureert gebouwen en locaties volgens het informatiemodel, waarbij ze worden ingedeeld in de categorieën beperkt kwetsbaar, kwetsbaar en zeer kwetsbaar. Dit betekent dat gemeenten zelf de indeling van kwetsbare gebouwen en locaties in het REV periodiek moeten valideren. Hiervoor is een service ontwikkeld in de zogenaamde Bevoegd Gezag Module. Deze service wordt gebruikt voor het aanmelden van nieuwe kwetsbare gebouwen en locaties, of indien nodig bij wijzigingen. De gemeenten zijn hierover geïnformeerd door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) in het najaar van 2023.

Voor verschillende LPG-tankstations heeft de Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg analyses uitgevoerd om te beoordelen of er knelpunten ontstaan door het toepassen van nieuwe veiligheidsafstanden. Aanleiding hiervoor was een uitspraak van de Raad van State, waardoor de afstanden uit de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) niet meer toepasbaar zouden zijn voor LPG-tankstations. Vervolgens is per gemeente een rapportage opgesteld over de analyse. Deze is in voorkomende gevallen gedeeld met de desbetreffende gemeenten en het ministerie van IenW.

Met de invoering van de Omgevingswet gaan de aandachtsgebieden voor externe veiligheid een rol spelen in de verantwoording van het groepsrisico. In 2019 en 2020 zijn de aandachtsgebieden van bedrijven reeds bepaald in opdracht van het Ministerie van IenW. Na overleg tussen het bedrijfsleven, IPO, VNG, Ministerie van Justitie en Veiligheid, Veiligheidsregio's en Ministerie van IenW is de wijze waarop de aandachtsgebieden worden berekend in 2023 echter gewijzigd. Het Ministerie van IenW heeft in november 2023 de omgevingsdiensten opdracht gegeven de herberekening van de gewijzigde aandachtsgebieden uit te gaan voeren. Dit project is inmiddels gestart en zal naar verwachting eind 2024 worden afgerond.

2.7. Paragrafen

2.7.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Ons vastgestelde beleid betreffende het weerstandsvermogen komt samengevat neer op de volgende pijlers:

- Het beleid van de Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg is erop gericht om te beschikken over een weerstandsvermogen dat voorziet in dekking van de gepercipieerde en gekwantificeerde risico's. Dit bepaalt de ondergrens van het weerstandsvermogen. Er wordt gestreefd naar een weerstandsvermogen van 1,0 dat wil zeggen dat de middelen die beschikbaar zijn om tegenvallers op te vangen (de weerstandscapaciteit) precies voldoende van omvang zijn om de geïventariseerde risico's op te vangen. De bandbreedte is bepaald op tussen 0,8 en 1,2 en de bovengrens wordt gevormd door de in de Gemeenschappelijke Regeling opgenomen begrenzing van 10% van de exploitatiebegroting van het volgende jaar.
- Weerstandscapaciteit wordt gevormd uit de resultaten. Voor zover noodzakelijk om de gewenste omvang te bereiken worden de reserves aangevuld.
- Indien het weerstandsvermogen lager is dan gewenst op basis van de risico-inventarisatie wordt er een plan voorgelegd aan het algemeen bestuur hoe het weerstandsvermogen op het gewenste niveau kan worden gebracht.
- Indien het weerstandsvermogen groter is dan de afgesproken bandbreedte wordt voorgesteld het surplus uit te keren aan de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling.

In 2023 zijn er een risicosessie, samen met enkele ambtelijk vertegenwoordigde deelnemers geweest onder begeleiding van een extern accountskantoor.

Kengetallen met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing

jaarverslag jaar 2023	verloop van de kengetallen		
Kengetallen	verslag 2023	begroting 2023	verslag 2022
netto schuldquote	-1,2	0	12,6
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-1,2	0	12,6
solvabiliteitsratio	33,9 %	40 %	32,6 %
structurele exploitatieruimte	nvt	nvt	nvt
grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Algemene reserve

Volgens de bepalingen van de gemeenschappelijke regeling zijn de deelnemers verantwoordelijk voor een eventueel overschot of tekort van de omgevingsdienst in een bepaald jaar. Als er sprake is van een negatief rekeningresultaat wordt dit in eerste instantie verrekend met de weerstandscapaciteit. Indien er sprake is van een positief rekeningresultaat, dan wordt dit toegevoegd aan de algemene reserve, aan een bestemmingsreserve dan wel uitgekeerd aan de deelnemers conform hetgeen daarover bepaald is in de gemeenschappelijke regeling in artikel 29.

2.7.2. Overzicht baten en lasten per taakveld

Vanaf het boekjaar 2017 is het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van kracht. Deze aanpassing was nodig om verbeteringen in de sturingsinformatie aan de raad (algemeen bestuur) door te voeren en om de vergelijkbaarheid tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen te vergroten. De voor onze organisatie belangrijkste wijzigingen die in het BBV zijn doorgevoerd hebben betrekking op de invoering van uniforme taakvelden (producten), verbonden partijen en overhead. Alle activiteiten van onze dienst bevinden zich volledig in het domein Milieubeheer. Dit betreft taakveld 7.4 uit de Overzichtslijst van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Overhead is tevens inbegrepen in dit taakveld.

2.7.3. Financiering

Algemeen

Gegeven de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO) is elke gemeente, provincie of gemeenschappelijke regeling verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven over de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de rente en risiconorm, de verwachte toe- en/of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid over treasury. De randvoorwaarden waarbinnen de treasury zich kan en mag bewegen zijn geformuleerd in het treasurystatuut. Uiteraard valt dit binnen het wettelijke kader, zoals gesteld door de Wet FIDO.

In 2023 is de financieringssystematiek als volgt geweest: Alle deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid-Limburg ontvangen voorschotnota's op basis van de vastgestelde begroting. Deze voorschotnota's zijn volledig voldaan door de deelnemers.

Rentevisie

De dienst heeft geen leningen.

Koers- en valutarisico

De dienst bezit geen derivaten of vreemde valuta en is er dus geen sprake van koersrisico en ook niet van een valutarisico.

Rente- en risiconorm

Aangezien de dienst geen schulden heeft, is er geen sprake van een mogelijk renterisico.

Liquiditeitenplanning

De planning van de facturering per kwartaal aan de deelnemers voor de in het werkprogramma afgesproken dienstverlening, heeft ertoe geleid dat er steeds voldoende liquiditeiten aanwezig waren.

Financieringsrisico's

Omdat de deelnemers gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het financiële beleid van de Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid-Limburg en zich verplicht hebben de tekorten in zijn geheel gezamenlijk te dragen, zijn er hier geen financieringsrisico's te melden.

Kasgeldlimiet

De dienst heeft na de loonbetaling van januari gedurende een maand behoefte gehad aan korte termijn financiering. Hierbij is de kasgeldlimiet van 8,5% van de begroting niet overschreden.

2.7.4. Bedrijfsvoering

Organisatiestructuur

De organisatiestructuur van de dienst is een platte structuur met een minimum aan overhead. Het managementteam van de organisatie bestaat uit de directeur, vier afdelingshoofden en de controller. Daarnaast is er een directieadviseur, een concernjurist, HR-functionarissen, een HR-medewerker, een managementassistent, een ambtelijk secretaris voor de Ondernemingsraad en een secretariaat. Verdere ondersteunende diensten zoals op het gebied van financiën, salarisadministratie, ICT, archivering en postverwerking zijn afgenomen van de provincie Limburg.

Huisvesting

Per 1 juli 2020 is het nieuwe huurcontract met de Provincie Limburg ingegaan, voor een periode van 10 jaar. Naast een contract voor huisvesting (inclusief gebouw-gebonden faciliteiten) is er een separate overeenkomst voor ondersteunende diensten en ICT.

In 2023 is een evaluatie naar de feitelijke behoefte aan huisvesting gedaan, op basis van de daartoe in het huurcontract opgenomen bepaling. Deze bepaling vindt zijn oorsprong in de begin 2020 ontstane coronapandemie en de destijds geldende coronamaatregelen, zoals het zoveel mogelijk thuiswerken. Sindsdien is het hybride werken ingevoerd. Uit de evaluatie is gebleken dat de medewerkers op hun kantoordagen een werkplek kunnen hebben en dat het aantal beschikbare werkplekken nog voldoet, ook al zijn er meer werknemers bij de organisatie gekomen sinds 2020.

2.7.4.1 Informatievoorziening

In 2023 is het SGIV-project 'gezamenlijke informatievoorziening VTH', waarbij 30 overheden in Limburg met een gezamenlijke VTH-informatiesysteem gaan werken afgerond. Voor onze dienst betekende dit dat in de eerste helft van 2023 nog een omzetting van het VTH-pakket Squit 20/20 naar Rx.Mission plaats moest vinden. Na afloop van deze werkzaamheden is gestart met het geschikt maken van dit nieuwe pakket voor de invoering van Omgevingswet op 1 januari 2024. Omdat de rapportage-functionaliteiten van het VTH-pakket door het merendeel van de deelnemers als onvoldoende wordt ervaren is samen met de Provincie Limburg en een aantal gemeenten in de tweede helft van het jaar een externe rapportage-omgeving ontwikkeld om de benodigde stuurinformatie beschikbaar te maken.

Verder is in 2023 een aanvang gemaakt met de professionalisering van databeheer en data-analyse. Twee young professionals hebben hieraan invulling gegeven op basis van de hiertoe beschikbare formatieruimte in de begroting.

2.7.5. Verbonden partijen

De Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg heeft zelf geen verbonden partijen in de zin dat zij financieel zeggenschap heeft over andere organisaties.

Omgekeerd is de organisatie wel middels de gemeenschappelijke regeling verbonden aan de Provincie en alle gemeenten in Zuid-Limburg.

Onze dienst was in 2023 verbonden aan de gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Voerendaal en de Provincie Limburg.

2.7.6. Overhead

Overhead omvat alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren in ieder geval de kosten van het management en ondersteunende functies (in loondienst dan wel ingehuurd) en de overige kosten die hiermee die niet zijn toe te delen aan het primaire proces.

De totale kosten van onze omgevingsdienst bedroegen in 2023 € 15,3 mln. De hierin begrepen overhead bedroeg € 3,4 mln (22 %). De overhead is opgebouwd uit personele overhead (kosten van leiding) € 1,5 mln, inkoopondersteuning, financiële administratie, salarisadministratie en automatisering € 0,6 mln, overige (huisvesting en andere kosten) € 1,3 mln.

3. Jaarrekening

3.1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Besluit Begroting en Verantwoording

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het BBV en de Financiële verordening van de RUD Zuid-Limburg.

Kadernota Rechtmatigheid

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 13 december 2023 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 468.676) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

3.2. Balans per 31 december 2023

(in euro's)	31 december 2023	31 december 2022
Activa		
vaste activa		
vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties	€ 337.430	€ 551.870
Totaal vaste activa	€ 337.430	€ 551.870
vlottende activa		
vorderingen op openbare lichamen	€ 231.043	€ 346.376
overlopende activa	€ 1.461.099	€ 1.003.198
Liquide middelen		
banksaldi	€ 3.794.085	€ 1.556.037
Totaal vlottende activa	€ 5.486.227	€ 2.905.611
Totaal activa	€ 5.823.657	€ 3.457.481
Passiva		
vaste passiva		
eigen vermogen		
Algemene reserve	€ 609.000	€ 534.000
Bestemmingsreserve ICT	€ 373.098	€ 470.000
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€ 10.000	€ 10.000
Bestemmingsreserve BOA	€ 32.500	€ 132.500
Onverdeeld resultaat	€ 785.606	€ -18.219
Totaal vaste passiva	€ 1.810.204	€ 1.128.281
vlottende passiva		
Schulden aan openbare lichamen	€ -	€ -
Overige schulden	€ 165.420	€ 219.122
Overlopende passiva	€ 3.848.033	€ 2.110.079
Totaal vlottende passiva	€ 4.013.453	€ 2.329.200
Totaal passiva	€ 5.823.657	€ 3.457.481

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Vaste activa

De vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de daarop toegepaste afschrijvingen.

Vlottende activa

De vorderingen, overlopende activa en liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen, zoals bedoeld in artikel 39, 40 en 40a van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening baten en lasten.

Vlottende passiva

De vlottende schulden en de overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, zoals bedoeld in artikel 48 en 49 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

3.3. Toelichting op de balans

Activa

Materiële vaste activa

(in euro's)	31-12-2022	investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	31-12-2023
Vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties	€ 551.870	€ -	€ 51.148	€ 163.292	€ 337.430

Het afschrijvingspercentage wordt bepaald conform de geldende Financiële verordening.

Automatiseringsapparatuur en software worden in drie jaar afgeschreven, voor overige kapitaalgoederen bedraagt de afschrijvingsduur tussen de vijf en vijftientig jaar.

Vlottende activa

Vorderingen op openbare lichamen

De meeste vorderingen op openbare lichamen zijn afgewikkeld in 2023.

Overlopende activa

Onder overlopende activa zijn opgenomen vooruitbetaalde kosten en nog niet gefactureerde in 2023 geleverde prestaties.

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de dienst.

Passiva

Vaste Passiva

Eigen Vermogen

(in euro's)	31 december 2022	Resultaat- bestemming 2022	resultaat 2023	31 december 2023
Algemene reserve	€ 534.000	€ 75.000	€ -	€ 609.000
Bestemmingsreserve ICT aansluitingen	€ 470.000	€ -96.902	€ -	€ 373.098
Bestemmingsreserve BOA inzet	€ 132.500	€ -100.000	€ -	€ 32.500
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€ 10.000	€ -	€ -	€ 10.000
Resultaat uit bedrijfsvoering	€ -18.219	€ 18.219	€ 785.606	€ 785.606
Verdeeld resultaat		€ 103.683		
Totaal reserves en onverdeeld resultaat	€ 1.128.281	€ -	€ 785.606	€ 1.810.204

Overzicht eigen vermogen

Het onverdeeld resultaat van 2023 bedraagt € 785.606 vóór aanwending bestemmingsreserves.

Overige schulden

De overige schulden per 31 december 2023 hadden volledig betrekking op crediteuren.

Overlopende passiva

Dit betreft verplichtingen die in 2023 zijn aangegaan, waarvoor wij in 2023 geen factuur hebben ontvangen.

3.4. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

De Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan de volgende, niet in de balans opgenomen, financiële verplichtingen.

Kredietfaciliteit

Bij de huisbankier heeft de rechtspersoon een kredietfaciliteit van € 250.000.

Huurovereenkomst

Per 1 juli 2020 heeft de omgevingsdienst een nieuw huurcontract voor huur kantoorruimte bij de provincie Limburg. Het huurcontract van deze ruimten loopt tot en met 30 juni 2030.

3.5. Overzicht Baten en Lasten 2023

	Begroting	Realisatie
	2023	2023
PERSONELE LASTEN		
Salarissen en inhuur	€ 11.816.868	€ 12.101.470
Overige personele kosten	€ 847.926	€ 642.516
PERSONEEL DERDEN (incl. omzetting MBA)	€ 1.067.179	€ 842.955
KAPITAALLASTEN	€ 165.797	€ 163.318
Verbruikskosten en onderhoudskosten materieel	€ 252.513	€ 324.336
INDIRECTE KOSTEN	€ 1.374.377	€ 1.278.697
ONVOORZIEN		
Onvoorzien 5% (incl afronding)	€ 154.381	€ 0
	€ 15.676.774	€ 15.353.292
taakstelling RUD 2022	€ 159.000	€ 0
Totale af te dekken begroting	€ 15.517.774	€ 15.353.292
Inkomsten		
Inkomsten uitvoering werkprogramma's	€ 15.093.495	€ 15.473.592
Overige inkomsten	€ 414.610	€ 665.306
Totaal inkomsten	€ 15.508.105	€ 16.138.898
Resultaat 2023		€ 785.606

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het BBV en de Financiële verordening. Ten behoeve van het inzichtvereiste wordt in het overzicht Baten en Lasten afgeweken van het door de BBV voorgeschreven model programmarekening. Baten worden verantwoord in het jaar dat zij gerealiseerd zijn. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Exploitatieresultaat

De afrekening met de deelnemers wordt uitgevoerd conform de hierover gemaakte afspraken in de gemeenschappelijke regeling. De systematiek houdt voor de deelnemende gemeenten en provincie in, dat de kosten van dienstverlening vanuit de Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg worden doorbelast op basis van de vastgestelde tarieven in de outputbegroting. Deze tarieven vermenigvuldigd met de uit te voeren taken in het werkprogramma, leiden tot het te factureren bedrag per deelnemer.

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Alle baten en lasten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend waren, zijn in het betreffende jaarverslag verwerkt.

Onder de opbrengsten wordt verstaan: de bijdragen van de afnemers van de diensten van de Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg. Zij worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn

verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn. Winsten worden slechts genomen wanneer ze zijn gerealiseerd.

De afschrijvingen worden lineair berekend op basis van de verwachte levensduur. Als startmoment van de afschrijving geldt de datum van in gebruik neming van het actief.

3.6. Toelichting op de baten en lasten 2023

De werkelijke lasten zijn nagenoeg gelijk aan de begroting. De grootste overschrijding zit met name in (inhuur van) personeel. Deze inhuur wordt gerechtvaardigd door extra opdrachten. Tegenover de € 284.602 meer aan kosten van salarissen en inhuur staan € 380.097 meer aan inkomsten vanuit deelnemers door toename van de vraag ten opzichte van eerdere werkprogramma's. Opvallend is dat de rente dit jaar een positief effect heeft gehad op de resultaten. De hoge post vooruit ontvangen subsidies (SPUK THE en SPUK IBP) hebben gezorgd voor een positief banksaldo en met de rente van 2023 is er in totaal € 88.962 aan rente ontvangen.

Daarnaast is er een aantal onderschrijdingen op kosten met name overige personeelskosten en lagere kosten personeel derden.

Uit bovenstaand overzicht blijken de verschillen per kostencategorie.³

Overzicht overige inkomsten

De overige inkomsten bestaan met name uit incidentele baten:

Overige incidentele inkomsten betreffen voornamelijk inkomsten uit extra werkzaamheden buiten het reguliere werkprogramma en resultaten uit voorgaande boekjaren. Onder deze incidentele inkomsten valt ook de post rente die voor het eerst sinds de start van de Gemeenschappelijke Regeling een inkomstencategorie is.

Toelichtingen met betrekking tot de verschillen ten aanzien van de lasten

Personeelskosten

(in euro's)	Begroting 2023	Werkelijk 2023	Afwijking V/N
Salarissen en inhuur personeel	11.816.868	12.101.470	284.602 (N)

De personele lasten zijn hoger dan begroot (5%).

Ten aanzien van de personele lasten geldt dat hierin begrepen zijn de kosten van de BOA-pilot. In het winstbestemmingsvoorstel is opgenomen een voorstel om deze bestemmingsreserve in te zetten. De totale bestemmingsreserve bedraagt € 32.500.

³ Bij de overzichten betekent V een voordeel ten opzichte van de begroting (opbrengsten hoger, dan wel lasten lager dan begroot) en N een nadeel ten opzichte van de begroting (opbrengsten lager dan wel lasten hoger dan begroot)

Overige personele kosten

(in euro's)	Begroting 2023	Werkelijk 2023	Afwijking V/N
Overige personele kosten	847.926	650.369	197.557(V)

Hieronder bevinden zich kosten van scholing en vorming en kosten van persoonlijke uitrusting. Deze zijn in 2023 achtergebleven, ze zijn 14% lager dan begroot. We zien bij de opleidingskosten in 2023 een stijging. Lagen deze in 2022 nog 50% onder begrotingsniveau, in 2023 lagen ze nog 20% onder begrotingsniveau. De verwachting is dat deze kosten in de toekomst, waarbij (zelf) opleiden van medewerkers belangrijker wordt eerder zullen toenemen dan afnemen.

Personeel derden

(in euro's)	Begroting 2023	Werkelijk 2023	Afwijking V/N
Personeel derden	1.067.179	842.955	224.224(V)

Onder inhuur dienstverlening staan de kosten voor ingekochte dienstverlening op het gebied van ondersteuning op het vlak van informatie advies, financiën en personeels- en salarisadministratie en kosten kwaliteitssysteem. In 2023 is er minder van personeel derden gebruik gemaakt dan vooraf begroot.

Indirecte kosten

(in euro's)	Begroting 2023	Werkelijk 2023	Afwijking V/N
Overige goederen en diensten	1.374.377	1.346.632	27.745(V)

Onder indirecte kosten wordt het merendeel van de materiële uitgaven verstaan die verband houden met de organisatie. De grootste post is huur en ICT en verder valt te denken aan bureaunkosten, verzekeringen en het gebruikmaken van adviesbureaus.

Afschrijvingen

(in euro's)	Begroting 2023	Werkelijk 2023	Afwijking V/N
Afschrijvingen	165.797	163.293	2.504(V)

Het betreft hoofdzakelijk afschrijvingen op kapitaalgoederen van de meetdienst lucht en geluid. Deze worden voor het grootste deel (96%) doorbelast naar de Provincie Limburg en zijn voor de overige deelnemers van in de Gemeenschappelijke Regeling budgettair- en resultaat-neutraal. De vraag naar metingen van lucht, geur, geluid neemt echter al een aantal jaren toe bij overige deelnemers.

Mutaties reserves

(in euro's)	31 december 2022	Resultaat- bestemming 2022	resultaat 2023	31 december 2023
Algemene reserve	€ 534.000	€ 75.000	€ -	€ 609.000
Bestemmingsreserve ICT aansluitingen	€ 470.000	€ -96.902	€ -	€ 373.098
Bestemmingsreserve BOA inzet	€ 132.500	€ -100.000	€ -	€ 32.500
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€ 10.000	€ -	€ -	€ 10.000
Resultaat uit bedrijfsvoering	€ -18.219	€ 18.219	€ 785.606	€ 785.606
Verdeeld resultaat		€ 103.683		
Totaal reserves en onverdeeld resultaat	€ 1.128.281	€ -	€ 785.606	€ 1.810.204

Toelichtingen met betrekking tot de verschillen ten aanzien van de Baten

(in euro's)	Begroting 2023	Werkelijk 2023	Afwijking V/N
Bijdrage deelnemers	15.093.495	15.473.592	380.097(V)
Overige inkomsten	414.610	665.306	250.696(V)
Totaal boekjaar:	15.508.105	16.138.898	630.793 (V)

Baten: verschil tussen raming en werkelijkheid

In 2023 waren de werkelijke baten uit de bijdrage van de deelnemers hoger dan de geraamde baten. Dit komt doordat sommige deelnemers hun werkprogramma hebben verhoogd ten opzichte van eerdere werkprogramma's die de basis vormden voor de begroting. Ook de overige inkomsten zijn hoger dan geraamd. Er is een positief resultaat geboekt met name als gevolg van uitgevoerde projecten en als gevolg van rente.

Mutaties in reserves

Conform de besluitvorming bij de vaststelling van de jaarrekening 2022 zijn de mutaties in de reserves verwerkt.

Ontwikkeling EMU saldo

Omschrijving		Realisatie 2023 X € 1.000,-	Begroting 2023 X € 1.000,-
1	Exploitatie vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	785,6	0
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	163,3	165,8
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0
4	Investerings in (im)materiële activa die op de balans worden geactiveerd	-51,1	PM
5	Baten uit andere bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet in de exploitatie zijn verantwoord en niet in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs) voor zover niet op exploitatie	0	0
7	Aankoop van grond en uitgaven aan bouw- en woonrijp maken	0	0
8	Baten bouwgrondexploitatie: baten voor zover transacties niet op exploitatie	0	0
9	Lasten op balanspost voorzieningen voor zover deze met derden betreffen	0	0
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet onder de post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van reserves worden gebracht	0	0
11	Verkoop van effecten	nee	nee
	a. Voornemen van verkoop van effecten		
	b. Verwachte boekwinst		
	Berekend EMU saldo	1.000	165,8

3.7. Gegevens 2023 in het kader van WNT

Sinds 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Deze wet regelt onder meer dat overheidsinstellingen jaarlijks bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoeding van hun functionarissen dienen te publiceren. Voor topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen worden deze gegevens ongeacht de hoogte gepubliceerd.

Voor het jaar 2023 is de generieke maximum bezoldigingsnorm vastgesteld op € 223.000. Dit is inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioen.

De WNT is op de RUD Zuid-Limburg van toepassing. Publicatie van bezoldigingsgegevens dienen onder meer openbaar te worden gemaakt via het financieel jaarverslag.

Bij de definiëring van topfunctionarissen gaat het om personen die tot de hoogste uitvoerende en toezichhoudende organen van een rechtspersoon of instelling behoren en/of hoogst leidinggevenden binnen een rechtspersoon of instelling. Hieronder vallen de leden van het algemeen en dagelijks bestuur en de directeur.

Leidinggevende topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionaris van de RUD Zuid-Limburg is de directeur.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking, vanaf de dertiende maand van de functievervulling.

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	L.M. Kobes
Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	118.134
Beloningen betaalbaar op termijn	19.605
<i>Subtotaal</i>	<i>137.739</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	137.739
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2022	
bedragen x € 1	L.M. Kobes
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	113.196
Beloningen betaalbaar op termijn	20.198
<i>Subtotaal</i>	<i>133.394</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
Bezoldiging	133.394

Toezichthoudende topfunctionarissen

Onderstaand volgen de gegevens van de leden van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Vermeld zijn de personen die in 2023 lid waren van het algemeen bestuur en/of het dagelijks bestuur. Daar waar niet anders vermeld waren de genoemde personen het hele jaar lid. De toezichthoudende topfunctionarissen ontvangen geen bezoldiging of andere financiële vergoeding van de Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg. Er bestaan vanuit de organisatie geen financiële verplichtingen naar personen die eerder als toezichthoudend topfunctionaris verbonden zijn geweest aan de organisatie.

Gegevens 2023	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
R. de Boer	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
M. van Caldenberg	Lid Algemeen Bestuur / lid Dagelijks Bestuur
N.J.M.M. Dauven	Lid Algemeen Bestuur
M.M.L. van Drunen	Lid Algemeen Bestuur
W. Dreessen	Lid Algemeen Bestuur
P.H.J. Franssen	Lid Algemeen Bestuur
C. Gelderblom	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
M.J.G. Gerritsen	Lid Algemeen Bestuur
E. Geurts	Lid Algemeen Bestuur
D.M.M. Hendrix	Lid Algemeen Bestuur/ Lid Dagelijks Bestuur Voorzitter Algemeen en Dagelijks Bestuur
V. Hermans	Lid Algemeen Bestuur
A.L.W.G. Houtakkers	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
H.M.H. Leunessen	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
H. Mackus	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur
V. de Rond	Lid Algemeen Bestuur
S.C.J. Scheepers (vanaf 13-07-2023)	Lid Algemeen Bestuur
D.W.J. Schneider (tot 12-07-2023)	Lid Algemeen Bestuur
M.M.R. Schwillens	Lid Algemeen Bestuur
M.M. van Toorenborg (tot 23-06-2023)	Lid Algemeen Bestuur / Lid Dagelijks Bestuur

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.8. Rechtmatigheidsverantwoording

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van baten en lasten alsmede balansmutaties blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden- en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, het begrotings-, voorwaarden- en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd.

Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en geldende verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur op 13 december 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves en is daarmee vastgesteld op € 468.676.

De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Conclusie

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Bijlagen

3.9. Voorstel tot resultaatbestemming en resultaatverdeling

Artikel 29 lid 5 letters a en b van de gemeenschappelijke regeling van de RUD Zuid-Limburg (*N.B. Na wijziging van de tekst van de gemeenschappelijke regeling naar gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg artikel 30.5*) zijn leidend.

Het Algemeen Bestuur neemt in de vergadering waarin de jaarrekening wordt vastgesteld een besluit omtrent de resultaatbestemming en resultaatverdeling.

Onverdeeld resultaat 2023	€	785.606
<i>voorstel inzet reserves</i>		
bestemmingsreserve BOA voor dekking kosten tm 31-12-2023	€	32.500
<i>voorstel vorming en groei reserves</i>		
verhoging weerstandsvermogen op basis risico-inventarisatie	€	-180.000
Overig te bestemmen resultaat	€	638.106
<i>Resultaatbestemming 2023</i>		
bestemmingsreserve 2024 nieuwe bodemtaken ingroeimodel	€	-300.086
bestemmingsreserve 2024 nieuwe MBA basistaken ingroeimodel	€	-300.000
Totaal te verdelen resultaat	€	38.020

	Verdeelsleutel	Bedrag
Gemeente Beek	477.958 €	1.196
Gemeente Beekdaelen	675.325 €	1.689
Gemeente Brunssum	128.678 €	322
Gemeente Eysden-Margraten	154.944 €	388
Gemeente Gulpen-Wittern	160.639 €	402
Gemeente Heerlen	488.326 €	1.221
Gemeente Kerkrade	300.115 €	751
Gemeente Landgraaf	275.270 €	689
Gemeente Maastricht	1.350.553 €	3.378
Gemeente Meerssen	267.674 €	670
Gemeente Simpelveld	66.309 €	166
Gemeente Sittard-Geleen	804.531 €	2.012
Gemeente Stein	650.093 €	1.626
Gemeente Vaals	126.272 €	316
Gemeente Valkenburg aan de Geul	64.528 €	161
Gemeente Voerendaal	144.203 €	361
Provincie Limburg	9.064.312 €	22.673

3.10. Geactualiseerde risico-inventarisatie

Risico beschrijving	Toelichting risico	Algemeen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest- risico
1. Risico's samenhangend met invoering van de nieuwe omgevingswet							
1.1 De uitleg van de (aanvullende) taken volgens de nieuwe Omgevingswet leidt tot onduidelijke en/of niet uniforme uitleg bij de implementatie.	Het risico bestaat dat er interpretatieverschillen zijn over welke aanvullende taken bij de RUD ZL moeten liggen danwel bij de deelnemers. Als gevolg hiervan kan mogelijk de budgettering en bezetting bij de RUD ZL onjuist zijn. De gevolgen hiervan kunnen zijn dat er verstoringen in de bedrijfsvoering ontstaan en/of meer kosten worden gemaakt voor de uitvoering van de taken.	Specifiek	10	€ 1.000.000	€ 100.000	Takenpakket in de basis onderdeel van de reguliere begroting Onzeker is extra financiering indien de taken zouden toenemen.	€ 100.000
1.2 De Omgevingswet leidt tot een financieel risico voor de deelnemers en dit heeft mogelijk gevolgen voor de RUD ZL.	Inbreng van (nieuwe) taken in de RUD is in het verleden altijd hand in hand gegaan met inbreng van financiering waarbij de basishouding is om een minimum financiering in te brengen en een maximum aan taken.	Algemeen			€ -	reel risico dat niet door RUD ZL beïnvloedbaar is	
1.3 De wijzigingen in de Omgevingswet leiden tot een noodzaak om kennis van medewerkers up-to-date te brengen en houden.	Door de wijzigingen in de Omgevingswet ontstaat een situatie waarin de RUD ZL de kennis van medewerkers moet versterken en waarbij de precieze uitwerking van de nieuwe Omgevingswet en gevolgen voor de noodzakelijke scholing onduidelijk zijn. Het risico bestaat dat de kosten hiervan hoger zijn dan begroot.	Specifiek	10	€ 100.000	€ 10.000	opleidingsbudget RUD ZL, prestatiecoach als instrument	€ 2.500
1.4 Wijziging van huidige kengetallen voor de uitvoering van basistaken als gevolg van het overgaan van inrichtingen naar MBA's. Hierdoor kunnen taken verkeerd worden gecalculiseerd waardoor de inrichtingsprijs onder druk komt.	De huidige kengetallen zijn leidend voor de begroting en de opbouw van de prijzental in de productencatalogus van RUD ZL. Door de wijziging van inrichtingen naar MBA's zijn er minder cq. verouderde kengetallen beschikbaar om de juiste prijs te bepalen. Hierdoor ontstaat een begrotingsrisico dat de prijzen onvoldoende dekkend zijn voor de nieuwe taken. Dit risico zal in de toekomst kleiner worden zodra de referentiegegevens worden opgebouwd op basis van MBA's in plaats van de (oude) inrichtingen.	Specifiek	5	€ 1.000.000	€ 50.000	Herijken van de productencatalogus. Omzettingsproces naar MBA's is grote inspanning	€ 50.000
1.5 Er blijken locaties te zijn die door gemeenten niet zijn belegd bij de RUD ZL waardoor de 'basis' niet op orde is.	Het risico bestaat dat de deelnemers niet alle locaties hebben ingebracht bij de RUD ZL waardoor er onvoldoende robuustheid is en de organisatie niet is ingericht op de juiste basis.	Algemeen			€ -		
1.6 Juridische en inhoudelijke advisering als gevolg van nieuwe omgevingswet is groter dan door deelnemers ingebracht.	Door de implementatie van de nieuwe Omgevingswet zal mogelijk - zodra gemeenten met de omgevingsplannen aan de slag gaan - meer dan gebruikelijk een beroep worden gedaan op de RUD ZL voor inhoudelijk en juridisch advies. Dit geldt zeker voor de kleine gemeenten. Het risico bestaat dat deze advisering meer tijd vereist dan vooraf verwacht en dat hiervoor onvoldoende middelen/bezetting beschikbaar zijn.	Specifiek	50	€ 500.000	€ 250.000	opplussen juridische capaciteit naar noodzakelijke omvang	€ 50.000
2. Uitvoeringsrisico's primair proces							
2.1 Vergunning/melding wordt niet tijdig verleend.	Indien een vergunning niet tijdig is verleend, dan loopt de RUD ZL het risico dat de vergunning alsdan van rechtswege is verleend. Dit brengt met zich dat herstelwerk nodig is dan minder efficiënt is en leidt tot aanvullende werkzaamheden en/of kosten.	Algemeen			€ -	restrisico na zorgvuldig vormgeven werkprocessen	
2.2 Bevoegd gezag verzoekt advies dat afwijkt van wet- en regelgeving.	De mogelijkheid bestaat dat bevoegd gezag (onbewust) om advies vraagt aan de RUD ZL dat afwijkt van wet- en regelgeving. In de afstemming met betreffende deelnemer kan dit leiden tot extra werkzaamheden en/of kosten.	Algemeen			€ -	restrisico voor extra tijdsbesteding	
2.3 Aansprakelijkstelling ná foutieve advisering, besluitvorming e.d.	Het risico bestaat dat een derde partij de RUD ZL aansprakelijk stelt als gevolg van uitvoeringsfouten. In dat geval leidt dit tot juridische kosten en/of aanvullende werkzaamheden.	Algemeen			€ -	is verzekerd via bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering, de eigen extra werkzaamheden echter niet verzekeraar	
2.4 Vergunning verleend die tot uitvoeringsproblemen leidt.	Het risico bestaat dat een vergunning is verleend waar uiteindelijk blijkt dat (door de nieuwe Omgevingswetgeving) onjuiste keuzes zijn gemaakt of dat de handhaving niet uitvoerbaar blijkt. Dit kan leiden tot een inefficiënte bedrijfsvoering en mogelijk juridische kosten.	Algemeen			€ -		

Risico beschrijving	Toelichting risico	Algemeen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek rest- risico		
3. Risico's samenhangend met samenwerking met opdrachtgevers									
3.1	Financiële taakstellingen opgelegd door opdrachtgevers.	Regelmatig wordt een beroep gedaan op de RUD ZL om een financiële taakstelling te realiseren, bijvoorbeeld om de stijging van de CAO niet door te berekenen waardoor druk op het budget van de RUD ZL ontstaat.	Algemeen		€	-	reel risico gezien financiële positie opdrachtgevers		
3.2	Het VTH beleid per deelnemer is niet uniform.	Indien de deelnemers geen uniformiteit in VTH beleid hebben, dan is de inrichting van het toezicht door de RUD ZL niet optimaal efficiënt mogelijk waardoor de bedrijfsvoering minder efficiënt en effectief kan zijn.	Specifiek	25	€ 1.000.000	€ 250.000	samen met deelnemers streven naar uniform beleid RUD ZL is afhankelijk	€ 250.000	
3.3	Het VTH beleid is bepaald zonder dat de uitvoering daarbij betrokken is.	Indien de RUD ZL niet vooraf betrokken is bij het opstellen van het VTH-beleid door de deelnemers, dan bestaat het risico dat beleid wordt vastgesteld dat leidt tot een moeilijke uitvoerbare taak en inefficiëntie in de uitvoering.	Specifiek				samen met risico 3,2 gevoegd		
3.4	Een opdrachtgever trekt taken terug uit de RUD ZL.	Indien een opdrachtgever zich terugtrekt met plus-taken, dan kan dit een wezenlijke invloed hebben op de dekking van de bezetting en overhead.	Algemeen			€	-	zie overeengekomen spelregels in GR	
3.5	Een opdrachtgever stelt niet de benodigde financiële middelen ter beschikking .	Het risico ziet toe op de situatie dat prijsafspraken zijn gemaakt en dat de werkelijke uitvoeringskosten hoger zijn waarbij de deelnemer niet bereid is de meerkosten te betalen.	Algemeen			€	-		
3.6	Risico dat geschillen ontstaan door gedeelde verantwoordelijkheid RUD ZL en bevoegd gezag.	De RUD ZL is in de uitvoering mede afhankelijk van het bevoegd gezag waarbij de RUD ZL wordt gemandateerd terwijl het bevoegd gezag verantwoordelijk blijft. De onderlinge afhankelijkheid kan gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering doordat taken afgestemd moeten worden en soms aanleiding geven tot overleg en afstemming tussen RUD ZL en bevoegd gezag, bijvoorbeeld als er onenigheid is RUD ZL en bevoegd gezag over een casus. Dit leidt tot inefficiëntie en/of (procedurele) fouten met mogelijk financiële (claim)gevolgen.	Algemeen			€	-		
3.7	Invulling van de Regionale risico-analyse.	In 2020 is een uniform uitvoerings- en handavingsbeleid afgesproken. In de uitwerking bestaat het risico dat individuele gemeenten een andere risico-classificatie doen dan de RUD-ZL, mede als gevolg van de focus op de eigen gemeente terwijl de RUD-ZL regio overstijgend risico-classificaties bepaalt. Het risico bestaat dat er dus verschillende visies zijn over de risico-kwalificatie en controlefrequentie met als gevolg discussie over de bekostiging.	Algemeen			€	-		
4. Politieke risico's									
4.1	VTH taken worden gecentraliseerd door de Overheid (Den Haag) danwel Provincie.	Alhoewel het risico van landelijke concentratie klein lijkt, zou de impact heel groot zijn. In de praktijk is het juist de beweging dat meer taken naar de omgevingsdiensten worden belegd. Het risico van Provinciale concentratie lijkt realistischer en zou eveneens mogelijk een grote invloed kunnen hebben.	Algemeen			€	-	het is niet aannemelijk dat van de ene op de andere dag de stekker uit de omgevingsdiensten getrokken wordt.	€ -
4.2	Regelgeving (denk aan stikstofproblematiek) heeft invloed op andere werkzaamheden.	Dit risico kan leiden tot extra taak invulling door de RUD ZL en mogelijk zelfs het stilvallen van de bedrijfsvoering. Het is theoretisch mogelijk dat de taak uitvoering onmogelijk is waardoor de kosten doorlopen terwijl deelnemers niet bijdragen aan de kosten.	Specifiek	5	€ 500.000	€ 25.000	betreft restrisico niet door RUD ZL of deelnemers beïnvloedbaar	€ 25.000	
4.3	Invloed van Europese wetgeving op landelijke regels.	De wetgeving kan onder invloed van Europese regels veranderen waardoor het uitvoeringsveld van de RUD ZL kan veranderen en met als gevolg	Specifiek	5	€ 200.000	€ 10.000	betreft restrisico niet door RUD ZL of deelnemers beïnvloedbaar	€ 10.000	
4.4	Flankerend overheidsbeleid heeft mogelijk invloed op de omgevingsdienst RUD	Flankerend overheidsbeleid kan van invloed zijn op de uitvoering van de toezichthoudende taken van de RUD ZL. Dit kan leiden tot inefficiënties en/of extra handhaving of aanvullende adviesvragen van deelnemers. Dit kan leiden tot aanvullende werkzaamheden en onvoorziene kosten.	Specifiek			€	-	zie ook specifiek risico onder 3.2	

Risico beschrijving	Toelichting risico	Algemeen/ specifiek risico	Kans (in %)	Impact (in €)	Kans * Impact	Mitigerende maatregelen	Specifiek risico	
5. Bedrijfsvoering: personeel en financieel								
5.1	De bezetting van de RUD ZL is niet toegesmeden op de taken.	Het risico ziet toe op de druk op de arbeidsmarkt om voldoende gekwalificeerd personeel aan de RUD ZL te binden passend bij de omvang en complexiteit van het takenpakket.	Algemeen	5	€ 400.000	€ 20.000	werken met flexibele schil en strategische personeelsplanning	€ -
5.2	Begeleiding en opleiding van (nieuwe) medewerkers past niet bij (of naast) de reguliere taken.	Het risico bestaat dat de opleiding van (nieuwe) medewerkers meer inspanning vraagt dan er beschikbare capaciteit is waardoor aanvullende capaciteit moet worden ingezet en/of aanvullende kosten moeten worden gemaakt.	Algemeen	5	€ 80.000	€ 4.000		
5.3	Werkplek voldoet niet aan ARBO eisen.	Het risico ziet toe op werkplekken die - mede in relatie tot hybride werken - niet voldoen aan de ARBO-eisen en leiden tot (aanvullend) ziekteverzuim en mogelijke aansprakelijkheid van de RUD ZL.	Algemeen	5	€ 100.000	€ 5.000	via preventiemedewerker, uitgevoerde RIE en budget overige personeelskosten wordt hier actief op geacteerd. Bovendien is aansprakelijkheidsverzekering afgesloten. Betreft restrisico	€ -
5.4	Uitval/ziekte medewerkers.	Het risico van ziekte en/of uitval valt onder de reguliere begrotingsrisico's van de RUD ZL, tenzij sprake is van een buitengewoon ziekteverzuim.	Algemeen	5	€ 100.000	€ 5.000	er wordt actief gestuurd op preventie en ziekteverzuimbegeleiding, verzuim zit binnen de norm bruto / netto uren	€ -
5.5	Begrotingsrisico's	Reguliere begrotingsrisico's zien toe op de onjuiste begroting vooraf van taken en daarmee samenhangende kosten, bijvoorbeeld als gevolg van onvoorziene kosten en/of onvoorziene kostenstijgingen	Algemeen	20	€ 300.000	€ 60.000		€ -
5.6	Niet tijdige betaling opdrachtgevers.	Het is en blijft een risico dat de betaling van de bijdrage door de deelnemers niet tijdig komt waardoor er een liquiditeitsprobleem kan optreden.	Algemeen	5	€ 10.000	€ 500		€ -
5.7	Inefficiënte werkprocessen.	Het risico bestaat dat werkprocessen niet meer actueel zijn waardoor sprake is van inefficiëntie in de bedrijfsvoering die niet voorzien is en leidt tot aanvullende kosten.		20	€ 200.000	€ 40.000		
6. Bedrijfsvoering: ICT								
6.1	De nieuwe applicatie (Squit 2020 RX Mission) wordt doorlopend ontwikkeld en werkt niet naar behoren.	De applicatie is medio 2023 geïmplementeerd en wordt voortdurend doorontwikkeld en onderhouden. Het risico bestaat dat de applicatie niet adequaat functioneert waardoor de bedrijfsvoering niet efficiënt en/of effectief verloopt en bijvoorbeeld de registratie van uren niet correct is.	Algemeen				Er is sprake van een contract met de leverancier en een SLA waardoor er garanties en waarborgen zijn in geval van uitval en onvoldoende functioneren. De leverancier kan aansprakelijk gesteld worden. Key users waken over de functionaliteit en instructie. Medewerkers zijn en worden afdoende opgeleid.	€ -
6.2	De nieuwe DSO-applicatie (Digitaal Stelsel Omgevingswet) functioneert niet naar behoren.	De DSO-applicatie (Digitaal Stelsel Omgevingswet) wordt landelijk ontwikkeld en de ontwikkeling en implementatie vallen buiten de beïnvloedingssferen van de RUD ZL. Het risico bestaat dat de applicatie niet adequaat functioneert waardoor de bedrijfsvoering niet efficiënt en/of effectief verloopt.	Specifiek	20	€ 3.000.000	€ 600.000	De ontwikkeling valt buiten de directe beïnvloedingssfeer van RUD en is derhalve een netto risico	€ 50.000
6.3	Cyberrisico's ten aanzien van continuïteit van systemen en integriteit van data.	Het risico bestaat dat een cyberaanval leidt tot een losgeld eis waarbij de RUD ZL moet bepalen of dit losgeld betaald wordt om hiermee operationele verstoringen te voorkomen en/of eventuele reputatieschade. Het verlies van data kan gevolgen hebben voor de reputatie en bedrijfscontinuïteit.	Specifiek	20	€ 1.000.000	€ 200.000	De RUD steunt op de ingestelde maatregelen door de IT-provider en laat deze maatregelen met regelmaat testen.	€ 50.000
6.4	Verlies van vertrouwelijke data als gevolg van eigen werkwijze	Het risico ziet toe op verlies van data door eigen medewerkers als gevolg van gaten in de eigen werkwijze, menselijke fouten en IT.	Algemeen					€ -
7. Bedrijfsvoering: rechtmatigheid								
7.1	Onzorgvuldige aanbestedingsprocedure leidt tot schadeclaim.	De RUD ZL is verplicht tot het volgen van de Europese aanbestedingsprocedures en indien hierin onregelmatigheden plaatsvinden, dan bestaat een risico op schadeclaims en/of aanvullende werkzaamheden om dit te herstellen.	Algemeen				zorgvuldig toepassen aanbestedingswetgeving, intern beleid en ondersteuning via inkoopadviseurs Provincie Limburg	€ -
7.2	Uitgaven door de RUD ZL zijn niet rechtmatig omdat deze buiten het begrotingskader vallen.	Dit betreft een theoretisch risico dat zich in de praktijk - door afdoende beheersmaatregelen - nooit voor doet. Indien dit risico evenwel in de praktijk zou plaatsvinden, dan bestaat het risico dat deelnemers niet willen bijdragen aan de financiële gevolgen.	Algemeen				monitoren uitgaven via rapportages.interne controle via controller, externe controle via accountant	€ -
7.3	Voldoen aan privacy protocollen en dataprotectie.	Niet voldoen aan de AVG kan leiden tot een hoge boete die kan oplopen tot 4% van de omzet van de overtreder	Algemeen				Er is een FG benoemd en er zijn procedures om binnen de AVG te werken.	€ -
7.4	Wet Open Overheid vraagt veel niet begrote ureninzet.	Deze wet is vervanger van de WOB sinds 2022 en vereist proactiever informatie te openbaren waardoor dus ook pro-actief meer stukken moeten worden geanonimiseerd. Dit vereist extra middelen om dit mogelijk te maken.	Algemeen					€ -
							65	587.500

Uitsluitend voor identificatiedoeleinden

Recapitulatie	€ 20.096.726	Begroting RUD ZL 2025
1,50%	€ 301.451	Risico-dekking algemene risico's
	€ 587.500	Kwantificering specifieke risico's
	€ 888.951	Totaal risico's
4,42% Risico's als percentage van de begroting		

3.11. SISA SPUK IBP en SPUK energie

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024							
Verstreker	Uitkeringscode	specifieke uitkering juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle R</i> Indicator: E93/01	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E93/02	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E93/03		
			€ 159.375	€ 271.882	Nee		
			Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E93/04	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E93/05	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: E93/06		
			1 Deelname aan werk- en projectgroepen	€ 9.500	€ 10.300		
			2 Aanleveren data voor het IBP	€ 400	€ 2.100		
			3 Scholing en opleiding	€ 120.575	€ 200.125		
			4 Inzicht in de bestaande vormen van bekostiging van de omgevingsdienst	€ 0	€ 0		
			5 Implementatie van de landelijke handhavingsstrategie Omgevingsdienst	€ 0	€ 0		
			6 Uniforme indeling naar risico van zorgbedrijven (risico ranking)	€ 800	€ 800		
			7 Openbaar maken van de definitieve handhavingsbeschikkingen WABO Inspecties	€ 0	€ 0		
			8 Landelijke arbeidsmarkt campagne	€ 2.900	€ 2.900		
			9 Onderzoek onder het IBP naar belangrijke (transitie) opgaven	€ 0	€ 0		
			10 Een risicoanalyse en uitvoerings- en handhavingsplan per omgevingsdienst	€ 2.800	€ 2.800		
			11 Opstellen en uitvoeren implementatieprogramma	€ 1.450	€ 1.450		
12 Participeren in onderzoek naar mandaten	€ 3.600	€ 5.400					
13 Visities bij omgevingsdiensten en meewerken aan evaluatie van pilots	€ 2.950	€ 2.950					
14 Plan van aanpak voor het inrichten van het systeem van onderzoeken door ILT naar het functioneren van het VTH stelsel	€ 0	€ 0					
15 Materieële kosten (max 10% van het bedrag genoemd in bijlage 2 SPUK)	€ 14.400	€ 43.057					
EZK	F21	Enmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)
			<i>Aard controle R</i> Indicator: F21/01	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: F21/02	<i>Aard controle R</i> Indicator: F21/03	<i>Aard controle D2</i> Indicator: F21/04	<i>Aard controle R</i> Indicator: F21/05
			665.725	1.057.932	Ja	Ja	Nee

3.12. Lijst met afkortingen

BBT	Beste beschikbare technieken
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporings-Ambtenaar
BREF	Best available technique reference document
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen
ETS	Emission Trading System, het Europese systeem van handel in broeikasemissierechten
FTE	Full Time Equivalent
HR	Human Resources
IBP	Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IPO	InterProvinciaal Overleg
MBA	Milieubelastende activiteit
REV	Register Externe Veiligheidsrisico's
RIE-4	Richtlijn Industriële Emissies categorie 4
SLA	Schone Lucht Akkoord
SPP	Strategisch PersoneelsPlan
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wbb	Wet bodembescherming
Wet FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
Woo	Wet open overheid

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het algemeen bestuur van RUD Zuid-Limburg

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van RUD Zuid-Limburg te Maastricht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 en van het vermogen van RUD Zuid-Limburg op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht baten en lasten over 2023;
2. de balans per 31 december 2023;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van RUD Zuid-Limburg d.d. 13 december 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van RUD Zuid-Limburg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Q-Concepts Accountancy B.V.

IBAN NL48RABO0154565199
KVK 17277491
BTW NL8221.10.866.B04

Reitscheweg 45
5232 BX 's-Hertogenbosch
+31 (0)73 – 61 32 510
Info@qconcepts.nl
qconcepts.nl

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 156.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het d.d. 13 december 2023 door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 13 december 2023, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

's-Hertogenbosch, 6 mei 2024
Q-Concepts Accountancy B.V.

Origineel getekend door

drs. E.E.T.M. Kalnerek RA